

AKADEMSKI LIST

ISSN 3043-7504 [TISAK]
ISSN 3044-2044 [ONLINE]

Novine Sveučilišta u Zagrebu

Siječanj 2025. | Broj 10

MEĐUNARODNO PRIZNANJE ZAGREBAČKIM ZNANSTVENICIMA

STUDENTSKI ŽIVOT

**Potpora studentima
s invaliditetom
Sveučilišta u Zagrebu**

2

INTERVJU

Professor emeritus
Zygfryd Gehrman:
Europa kao nada!

24

VIJESTI

Zajednički studij
**Sveučilišta u Zagrebu
i Sveučilišta u Dubrovniku**

7

DRŽAVNA NAGRADA ZA ZNAOST

Priznanje izvrsnosti,
požrtvovnosti i kreativnosti

STR. 10

ZAGREBAČKI KIFOVCI NA TIKTOKU

STR. 26

INTERES ZA STIPENDIJE VEĆI NEGO ZA PROTEKLU AKADEMSKU GODINU

STR. 13

Asistencija u studentskom domu i drugi oblici potpore za studente s invaliditetom na Sveučilištu u Zagrebu

Na Sveučilištu u Zagrebu se iz godine u godinu obrazuje sve više studenata s invaliditetom. To se može objasniti činjenicom da su same osobe s invaliditetom bolje osviještene, informirane i motivirane za studiranje, ali je to zasigurno i rezultat snažna razvoja sustava potpore studentima s invaliditetom u posljednjih više od deset godina.

PIŠE: **Valentina Novak Žižić**, Sveučilište u Zagrebu,
Ured za studente s invaliditetom

Potpora studentima s invaliditetom pruža se preko različitih ureda i službi koji su osnovani i na razini Sveučilišta (rektorata) i na razini samih sastavnica (fakulteta i akademija). **Ured za studente s invaliditetom Sveučilišta u Zagrebu** najstariji je takav ured u Republici Hrvatskoj, osnovan 2007. godine radi izjednačavanja mogućnosti i osiguravanja uvjeta za kvalitetno i uspješno studiranje sadašnjim i budućim studentima s invaliditetom. *Pravilnikom o organizaciji i djelovanju Ureda za studente s invaliditetom Sveučilišta u Zagrebu* (2007., 2013.) formalno je uređena organizacija, djelokrug, način djelovanja, zadaće i aktivnosti Ureda.

U okviru organizacije Ureda djeluje **Povjerenstvo za studente s invaliditetom**, stručno tijelo sa zadaćom kreiranja planova, prioriteta i aktivnosti Ureda, kao i davanja stručnih mišljenja i preporuka radi rješavanja specifičnih teškoća s kojima se studenti s invaliditetom susreću tijekom studiranja. Važnu ulogu u radu Ureda imaju **koordinatori za studente s invaliditetom (nastavnici)** te **Koordinacija za studente s invaliditetom (studentski predstavnici)**, imenovani na svakoj sastavnici Sveučilišta. Ured je namijenjen studentima koji zbog bolesti, oštećenja ili poremećaja imaju stalne, povremene ili privremene teškoće u realizaciji svakodnevnih akademskih aktivnosti (studenti s oštećenjem vida, sluha i motorike, kroničnim bolestima, psihičkim bolestima i poremećajima, autizmom, ADHD-om, specifičnim teškoćama u učenju kao primjerice disleksijom, disgrafijom i diskalkulijom). Prema evidenciji Ureda (podatci iz ak. god. 2024./2025.), na Sveučilištu studira **preko petsto studenata s invaliditetom**. Taj se podatak odnosi na studente koji koriste potporu Sveučilišta (akademске prilagodbe, vršnjačku potporu, asistenciju i dr.) te realiziraju prava u visokom obrazovanju (npr. pravo prednosti pri upisu), stoga se može govoriti o još većem broju studenata s invaliditetom na Sveučilištu.

Pristupnici i studenti s invaliditetom prilikom upisa i tijekom studija mogu u Uredu dobiti informacije o pravima i oblicima potpore u visokom obrazovanju. Najveći broj studenata javlja se zbog potrebe za **individualiziranim pristupom u nastavnom procesu i tijekom**

Ured za studente s invaliditetom
Sveučilišta u Zagrebu najstariji je takav
ured u Republici Hrvatskoj, osnovan
2007. godine.

provjera stečenih ishoda učenja, pri čemu Ured za studente s invaliditetom izdaje preporuke za prilagodbu. Oblici prilagodbe ovise o vrsti teškoća, ali naravno i o akademskim standardima odnosno definiranim ishodima učenja koji moraju biti zadovoljeni (tzv. razumna prilagodba). Neki od primjera su produljeno

vrijeme tijekom provjera znanja, usmene umjesto pisanih provjera znanja i obratno kada je to moguće, grafička prilagodba ispitnoga materijala (uvećana slova i prored, korištenje jednostavnih fontova), korištenje pomoćne tehnologije i sl. Usporedno s time, Ured za studente s invaliditetom organizira **edukacije za**

sveučilišne nastavnike radi stjecanja znanja o načinima funkcioniranja različitih skupina studenata s invaliditetom te razvoja kompetencija za primjenu načina podučavanja i vrjednovanja kojima se svim studentima daju jednake mogućnosti za akademski uspjeh.

Potpora studentima s invaliditetom u uspješnom svladavanju akademskih obveza pruža se i u okviru sveučilišnoga izbornog kolegija **Vršnjačka potpora studentima s invaliditetom**. Kolegij se provodi svaki semestar (u zimskom i ljetnom semestru) te je dostupan za upis svim studentima Sveučilišta na prijediplomskoj, diplomskoj i poslijediplomskoj studijskoj razini. Cilj je senzibilizirati i educirati studente za pružanje kvalitetne vršnjačke potpore kolegama s invaliditetom, ali i kreiranje uvjeta kojima će se prevladati niz prepreka koje organizacijski i objektivno postoje u sustavu visokog obrazovanja. S druge strane, studentima koji imaju takvu potrebu moguće je tako pružiti odgovarajuću potporu u akademskom okružju, a koja se primjerice manifestira kao potpora u kretanju, pisanju bilježaka, nabavci literature, opisivanju tablica i slika, rješavanju administrativnih procedura na fakultetu, ali i u različitim socijalnim situacijama.

ASISTENCIJA STUDENTIMA S TEŽIM MOTORIČKIM OŠTEĆENJIMA

Osim potpore studentima u akademskom okružju, Sveučilište u Zagrebu dugi niz godina (od 2009.) osigurava i financira **uslugu asistencije** studentima s težim motoričkim oštećenjima koji su smješteni u studentskom domu. Riječ je o usluzi u okviru koje se studentima svakodnevno (uključujući vikende i blag dane) pruža pomoć u obavljanju svakodnevnih životnih aktivnosti kao što su potpora u kretanju u sobi studenata i u krugu studentskoga doma, podizanje studenata u svrhu transfera (kolica-krevet), potpora u odijevanju i obavljanju osobne higijene, potpora u odlasku u menzu, hranjenju te pripremi hrane i pića, potpora u dodavanju stvari u sobi, čišćenju sobe te obavljanju administrativnih poslova u krugu studentskoga naselja. Iako ova usluga izlazi iz okvira sustava visokog obrazovanja, Sveučilište u Zagrebu jedino je sveučilište u Republici Hrvatskoj 15 godina kontinuirano financiralo **24-satnu** asistenciju

s obzirom na to da nije postojao sustavni oblik pomoći studentima s najtežim stupnjem oštećenja funkcionalnih sposobnosti koji su smješteni u studentskom domu. Zahvaljujući novim propisima iz sustava socijalne skrbi (Zakon o osobnoj asistenciji – NN 71/2023 i Zakon o inkluzivnom dodatku – NN 156/2023), osobama s invaliditetom omogućava se sustavna potpora u zadovoljenju svakodnevnih životnih potreba u kući i izvan kuće (osobna asistencija) te olakšava samostalno financiranje njihovih potreba u svrhu prevladavanja različitih prepreka u društvu (inkluzivni dodatak). Uz uslugu osobne asistencije, Zakon studentima omogućuje i zadržavanje prava na status roditelja njegovatelja čiji su roditelji ostvarili to pravo. Osim toga, studenti se i dalje mogu koristiti pravima iz zdravstvenoga sustava: zdravstvenu negu u kući, patronažnu zdravstvenu zaštitu i pravo na fizikalnu terapiju u kući. Upoznati sa situacijom da se u praksi ipak javljaju problemi u ostvarivanju propisanih prava i da je studentima potrebna prilagodba na nove okolnosti, Sveučilište nije dokraja ukinulo ovu uslugu, nego je, u skladu s mogućnostima, osiguralo njezin nastavak i u ak. god. 2024./2025. Usluga se trenutačno provodi u opsegu od 16 sati dnevno (14–22 h i 22–6 h), sedam dana tjedno, praznicima i blagdanima. Također, na temelju evaluacije te prijedloga samih studenata s invaliditetom (korisnika usluge), umjesto angažiranja vanjske ustanove (kao prethodnih nekoliko godina), za obavljanje poslova asistencije u tekućoj akademskoj godini angažiraju se njihovi vršnjaci – studenti. U tu svrhu Sveučilište je u listopadu 2024. sklopilo dvogodišnji Sporazum o suradnji sa Zdravstvenim veleučilištem Zagreb i Studentskim centrom u Zagrebu, pri čemu Sveučilište u Zagrebu osigurava financijska sredstva te preko Ureda za studente s invaliditetom organizira i koordinira rad studenata asistentata, Zdravstveno veleučilište Zagreb bazu studenata zainteresiranih za rad, a Studentski centar logističku potporu.

SAMI STUDENTI S INVALIDITETOM, KORISNICI USLUGE, ISKAZUJU DA SU ZADOVOLJNI NOVIM NAČINOM I KVALITETOM USLUGE:

„Aktualna koncepcija asistencije u obujmu od 16 sati dnevno koja uključuje popodnevnu i noćnu smjenu, obavlja se veoma kvalitetno. U tom su pogledu, velike pohvale zavrijedili studenti-asistenti sa Zdravstvenog veleučilišta te Ured za studente s invaliditetom, koji svojim predanim radom i pristupačnošću uvelike olakšavaju život te omogućuju opstojnost studenata s invaliditetom u Studentskom domu Stjepan Radić. Ovakav je model asistencije vrlo dobar i stoga što studentima-asistentima omogućuje svojevrsan vid prakse koja im zasigurno može mnogo pomoći i u budućem radu.”

– (IDENTITET POZNAT REDAKCIJI)

Valentina Novak Žižic, voditeljica Ureda za studente s invaliditetom Sveučilišta u Zagrebu, Vid Bonča, student korisnik usluge i Filip Hrgovic, student asistent

Vid Bonča, student korisnik usluge i Filip Hrgović, student asistent

„Trenutačni model provođenja asistencije je bolji od prethodnog. Studenti asistenti su odgovorni, ljubazni, spretni i susretljivi. Otvoreni su za dogovore te bespogovorno izvršavaju radne zadatke. Zahvalni smo jer nam je omogućena potrebna pomoć.” – IDENTITET POZNAT REDAKCIJI

Tako se mladima omogućuje stjecati stručna znanja i kompetencije (tijekom stručne prakse) i rad tijekom studija te pridonosi njihovu osvješćivanju o važnosti tolerancije, pružanju uzajamne pomoći i poštovanju različitosti.

Na kraju, nizom pomno osmišljenih aktivnosti Sveučilište jasno pokazuje svoju predanost prepoznavanju i potpori individualnih studentskih potreba. Neprekidno ulaže napore u osiguravanje pravičnih mogućnosti, pružanje razumnih akademskih prilagodbi te snažno zagovara inkluziju, različitost i očuvanje dostojanstva svakoga studenta. ///

„Na asistenciju ne gledam kao na posao, nego kao druženje s prijateljima kojima pomogneš kada im nešto zatreba, što je normalno za svako prijateljstvo. Kao budućem fizioterapeutu, ovaj posao mi puno znači za moj budući profesionalni razvoj i pronalazak pravnika staža.”

MLADEN KASUNIĆ, STUDENT ASISTENT

.....

„Rad sa studentima s invaliditetom donosi mi puno dragocjenog iskustva na putu da postanem radni terapeut. Radno okruženje je vrlo pozitivno, a suradnja sa korisnicima usluge je ispunjavajuća i na obostrano zadovoljstvo.” –

TONI ŠTULIĆ, STUDENT ASISTENT

.....

„Rad sa studentima s invaliditetom pomaže mi u izgradnji moje osobnosti kao i razvijanju empatije koja je jedna od važnijih vještina u mojem profesionalnom usavršavanju. Ovaj „posao” pruža mi osjećaj ispunjenja i svrhe jer mogu utjecati na poboljšanje kvalitete drugih ljudi.”

FILIP HRGOVIĆ, STUDENT ASISTENT

.....

Impressum

AKADEMSKI LIST

Novine Sveučilišta u Zagrebu

Redakcija:
Tatjana Klarić Beneta
Ana Konta
Branko Nad

Glavni urednik:
dr. sc. Petar Bilobrck

Nakladnik:
Sveučilište u Zagrebu

Za nakladnika:
prof. dr. sc. Stjepan Lakušić,
rektor

Nakladnički savjet:
prof. dr. sc. Tibor Pentek,
predsjednik,
prof. dr. sc. Dubravko Majetić,
prof. dr. sc. Tomislav Josip Mlinarić,
red. prof. art. Jasenka Ostojić

Adresa redakcije:
Trg Republike Hrvatske 14
Telefon: 01 4698 187
akademski@unizg.hr
www.akademski.hr

MEĐUNARODNA POČAST ZA DVOJE ZNANSTVENIKA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Prof. dr. sc. Boris Brkljačić
i prof. dr. sc. Tatjana Jukić Gregurić
primljeni u Europsku akademiju
(*Academia Europaea*)

Redoviti profesor Medicinskoga fakulteta Boris Brkljačić, prorektor Sveučilišta u Zagrebu za studente, prijediplomske i diplomatske studije, u samom je vrhu svjetske radiologije.

Redovita profesorica Tatjana Jukić Gregurić s Filozofskoga fakulteta istaknuta je filologinja.

RAZGOVARAO: **Branko Nad**
FOTO: **Branko Nad i osobna arhiva**

Na svečanoj ceremoniji koja se održala u Wrocławu krajem studenoga prošle godine, u članstvo ugledne Europske akademije (*Academia Europaea* – AE), a na poziv europskih znanstvenika, primljeno je dvoje sveučilišnih profesora iz Hrvatske, oboje sa Sveučilišta u Zagrebu: **prorektor prof. dr. sc. Boris Brkljačić** s Medicinskoga fakulteta i **prof. dr. sc. Tatjana Jukić Gregurić** s Filozofskoga fakulteta.

ACADEMIA EUROPAEA

KROVNA JE EUROPSKA INSTITUCIJA ČIJI JE CILJ IDENTIFICIRATI NAJZNAČAJNIJA ZNANSTVENA POSTIGNUĆA U EUROPI I ŠIRE TE UKLJUČITI ZNANSTVENIKE U DIJALOG S OSTALIM KLJUČNIM EUROPSKIM INSTITUCIJAMA.

Osnovana je 1988. godine na poticaj tadašnjih europskih ministara znanosti, a u ovom mandatu njome predsjedava finska kemičarka Marja Makarow.

Djelovanje Europske akademije usko je spregnuto i s inicijativom SAPEA, mehanizmom znanstvenoga savjetovanja Europske komisije, a njezinu aktivnost prati časopis *European Review*, u nakladi Cambridge University Pressa. U sastavu *Academiae Europaeae* ukupno su 23 sekcije.

Danas ima 5615 članova iz Europe i svijeta, od kojih je iz Hrvatske, nažalost, njih samo 18.

prof. dr. sc. Boris Brkljačić, prorektor za studente, preddiplomske i diplomatske studije, redoviti profesor Medicinskoga fakulteta

Veliko je to priznanje zagrebačkom sveučilištu i izniman prilog njegovoj vidljivosti i prepoznatljivosti na europskom znanstvenoistraživačkom zemljovidu, ujedno poticaj ostalim institucijama da ugledne hrvatske znanstvenike aktivno uključe u raspravu o razvojnim smjernicama društva u cijelosti.

Prorektor Brkljačić u samom je vrhu europske, ali jednako i svjetske radiologije, bivši predsjednik Europskoga radiološkoga društva (European Society of Radiology) i uskoro potpredsjednik Međunarodnoga radiološkoga društva (International Society of Radiology). Profesorica Jukić Gregurić istaknuta je filologinja, čiji su istraživački interesi i mreže, prema da najuže spregnuti s Europom, naglašenno internacionalni. Ostaje zaključiti da članstvo u AE-u prorektora Brkljačića i profesorice Jukić Gregurić nije samo priznanje njihovoj dosadašnjoj sveučilišnoj karijeri nego i nagovještaj njihova nesmanjena doprinosa razvoju i budućnosti Sveučilišta u Zagrebu.

PRIMLJENI STE U EUROPSKU AKADEMIJU. KAKO STE DOŽIVJELI TO PRIZNANJE I ČAST, VI OSOBNO, KAO ZNANSTVENICI I PROFESORI I KAO PROREKTOR SVEUČILIŠTA U ZAGREBU?

BRKLJAČIĆ: Academia Europaea (AE) vrlo je ugledna europska institucija i prijam u redovito članstvo doživio sam kao prepoznavanje i potvrdu mogega dugogodišnjeg rada u kliničkoj radiologiji u okviru akademske zajednice u Hrvatskoj, kao i u okviru Europskoga radiološkoga društva i drugih međunarodnih društava kojima pripadam. Akademija ima relativno malo članova iz tzv. istočnoeuropskih ili postkomunističkih država, a u njezinu kliničkom medicinskom razredu vrlo je malo liječnika koji se bave oslikavanjem (specijalista radiologije i nuklearne medicine). Akademijini članovi iz tih struka iznimni su stručnjaci, vrlo poznati u Europi, i velika je čast biti u njihovu društvu. Mislim da je članstvo dobro i za europsku promidžbu zagrebačkoga sveučilišta.

JUKIĆ GREGURIĆ: Svakako, to je veliko priznanje i puno mi znači. No ono je prije svega poticaj, i okvir, da nastavim razvijati istraživački proces, suradnju i dijalog s najuglednijim europskim kolegama. Veseli me taj daljnji iskorak; znanost se fundamentalno i događa kao iskorak. Drago mi je što me opisujete i kao profesoricu, jer studenti nisu deklarativna budućnost mogega svijeta, oni su mu prezent.

Čvršće povezivanje, više dijaloga i samoanalize

ŠTO OVAKVO PRIZNANJE ZNAČI ZA VAŠE MATIČNE FAKULTETE MEDICINSKI I FILOZOFSKI FAKULTET, A ŠTO ZA SVEUČILIŠTE U CJELINI?

BRKLJAČIĆ: Medicinski je fakultet vrlo važna sastavnica Sveučilišta, mnogi nastavnici Medicinskoga fakulteta vrlo su aktivni u raznim međunarodnim društvima i udrugama, i ovo je priznanje još jedan pokazatelj da su naši liječnici dio europske i svjetske akademske zajednice i da sudjeluju u mnogim značajnim aktivnostima međunarodnih stručnih i znanstvenih društva, uključujući i najprestižnija. Članovi *Academiae Europaeae* su i dva umirovljena nastavnika Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu: akademik Ivica Kostović i akademik Željko Reiner.

Bio sam vrlo ponosan kada mi je u Wrocławu novoizabrani vanjski član AE-a, jedan od najpoznatijih kineskih neuroznanstvenika iz Šangaja, prilikom upoznavanja rekao kako poznaje profesora Kostovića i iznimno cijeni njegove radove i doprinos neuroznanosti. Mi smo mala zemlja i lijepo je da nas u svijetu ne poznaju samo po nogometu, nego da je i naša akademska zajednica, a osobito najveće sveučilište, Sveučilište u Zagrebu, zastupljeno u ovako prestižnoj organizaciji, jer Sveučilište u Zagrebu sada ima 14 članova u Akademiji.

JUKIĆ GREGURIĆ: To u prvom redu ovisi o procjeni dekana i rektora. Ako je ovo prilika da učinim još više za svoje matične institucije, a jest, jednako je i dobra prilika da se institucije odrede o

tome kako razumiju taj doprinos i kako pozicioniraju sebe u Europi i svijetu. Uvijek sam, ne samo sad, zagovarala čvršće povezivanje, više dijaloga, više samoanalize. Osobito mi je drago što sam u AE primljena kad i prorektor Brkljačić s Medicinskoga fakulteta; bila je to sjajna prigoda za iskrenu i konstruktivnu razmjenu mišljenja kakva bi trebala biti pravilo, ne iznimka, u našoj akademskoj zajednici.

Pritom želim naglasiti da se ništa od toga ne bi dogodilo bez mojih nekadašnjih profesora na odsjecima za anglistiku i komparativnu književnost, bez velike i važne tradicije Filozofskoga fakulteta, bez moje intelektualne formacije na tom fakultetu. Ovo je i znak koliko su ta tradicija i habitus važni za sadašnji trenutak europske filologije i, šire, humanističkih znanosti, a onda i za samorazumijevanje Europe. To zaboraviti ili zanemariti u korist taktičkih probitaka bila bi velika profesionalna, pa i politička pogreška.

KOLIKO SU HRVATSKI
ZNAISTVENICI CIJENJENI U
EUROPI I SVIJETU, KOLIKA JE
NJIHOVA TZV. ZNAISTVENA
VIDLJIVOST?

BRKLJAČIĆ: To ovisi o pojedinom znanstveniku, a takvi su podatci o hrvatskim institucijama vidljivi iz raznih rang-ljestvica koje se neprestano objavljuju. Hrvatska ima niz uspješnih vrhunskih znanstvenika koji su nakon školovanja u domovini otišli u svijet, ali i niz znanstvenika koji su vrlo uspješni u Hrvatskoj. U kliničkoj medicini uspješnost se ne mjeri samo objavljenim ukupnim radovima, citatima i *impact* faktorima nego ukupnim djelovanjem i doprinosom struci, a u Hrvatskoj ima više liječnika koji su istovremeno i nastavnici i znanstvenici i koji su se etablrirali u međunarodnim okvirima u sklopu znanstvenih i stručnih društava u svojim područjima. Academia Europaea usvojila je *CoARA* preporuke iz 2022. godine (*Agreement on Reforming Research Assessment*) koje se koriste prilikom izbora novih članova. *CoARA* (*Coalition for Advancing Research Assessment*) sastoji se od preko 700 znanstvenih i istraživačkih organizacija, profesionalnih društava, agencija za visoko obrazovanje i akademija koje se zalažu za sustavnu reformu metoda i procesa na temelju kojih se procjenjuju istraživači i istraživačke organizacije, uzimajući u obzir različite oblike istraživačkih doprinosa i individualnih aktivnosti utemeljenih na kvalitativnoj procjeni, a ne samo na scijentometriji.

JUKIĆ GREGURIĆ: Možda je pitanje prije kakva je ta vidljivost, nego kolika; rekla bih da je individualna prije nego institucionalna. U Hrvatskoj nam, nažalost, nedostaje čvrsta i dosljedna infrastrukturna podrška radu u znanosti. Uspoređujem to s nizom akademskih sredina s kojima sam surađivala posljednjih godina u Europi, u Sjedinjenim Američkim Državama i u Kini.

Za znanost i istraživanje
treba izdvajati više

BILI STE U VODSTVU VODEĆEGA
EUROPSKOG STRUČNOG
DRUŠTVA I ČLAN STE BROJNIH
MEĐUNARODNIH DRUŠTAVA.

AE map (www.ae-info.org)

KOJIH SVE I ŠTO VAM TO ZNAČI?
KOLIKO STE RADOVA I KNJIGA
OBJAVILI, IZ KOJIH PODRUČJA?

skularnog ultrazvuka i urogenitalne radiologije. Izabran sam za počasnog člana mnogih društava, od kojih su najvažnija Sjevernoameričko radiološko društvo

prof. dr. sc. Tatjana Jukić Gregurić, redovita profesorica u trajnom zvanju Sveučilišta u Zagrebu Filozofskoga fakulteta

BRKLJAČIĆ: Bio sam jedanaest godina u upravi najvažnijeg europskog radiološkog društva – European Society of Radiology (ESR), od čega dvije godine predsjednik Društva i predsjednik njegova odbora. To je bilo najzanimljivije i najizazovnije razdoblje i imao sam priliku značajno utjecati na profesionalna pitanja u struci na europskoj i svjetskoj razini. Sada u ESR-u vodim *Eurosafe Imaging*, inicijativu fokusiranu na sigurnost i zaštitu od zračenja. Od 2025. do 2027. potpredsjednik sam Međunarodnoga radiološkoga društva (International Society of Radiology – ISR), a od 2027. do 2029. bit ću predsjednik toga društva, koje ove godine obilježava stotu obljetnicu postojanja. Isto tako sam tajnik Međunarodnoga društva za strateške studije u radiologiji (International Society for Strategic Studies in Radiology). Autor sam triju knjiga na hrvatskom jeziku, više od 70 poglavlja u knjigama i više od 140 znanstvenih radova, uglavnom iz radiologije dojke, va-

(Radiology Society of North America) i neprofitne strukovne liječničke udruge American College of Radiology.

KAKO STE VI, KAO
ZNAISTVENICI I PROFESORI,
ZADOVOLJNI DRŽAVNIM
IZDVAJANJIMA ZA PODRUČJE
ZNAOSTI I ISTRAŽIVANJA?

BRKLJAČIĆ: Za ljude koji se bave samo znanošću i kojima je znanstveni rad izvor egzistencije vrlo je važno da rade u stabilnim i predvidljivim uvjetima te da imaju mogućnosti transparentno aplicirati na stabilne, redovite izvore financiranja, odnosno da mogu aplicirati na periodične natječaje koje provode Hrvatska zaklada za znanost i međunarodne znanstvene institucije, sa svojim kvalitetnim znanstvenim projektima. Takvi natječaji trebaju biti poštteni i transparentni i trebaju omogućiti razvoj i stabilno funkcioniranje znanstvenih centara izvrsnosti.

Naravno da bi stanje u Hrvatskoj u tom pogledu moglo biti bolje. U kliničkoj medicini liječnici se bave znanošću uz svoj rad s bolesnicima u bolnicama i uz nastavu na medicinskim fakultetima, te u najvećem broju slučajeva znanost nije primarna aktivnost bolničkih liječnika. Srećom se u klinikama imamo priliku natjecati na brojne europske projekte u kojima smo članovi multinacionalnih i multiinstitucionalnih konzorcija. Na mom Kliničkom zavodu sada smo partneri u nekoliko projekata koje financira Europska komisija i više nemamo objektivnih kapaciteta za rad na većem broju projekata.

JUKIĆ GREGURIĆ: Dovoljno je konzultirati statistiku Eurostata o tome koliko za znanost izdvaja Hrvatska u usporedbi s ostalim državama EU-a. Od nas veći postotak BDP-a izdvajaju Slovenija, Estonija, Češka, Grčka, Poljska, Portugal, da ne spominjem bogatije države. Ne mogu, dakle, biti zadovoljna. Naravno da treba izdvajati više, i pritom to izdvajanje restrukturirati i pametno kanalizirati. Pokušavamo slijediti internacionalne trendove i potičemo znanstvenike da apliciraju za projektna sredstva i na nacionalnoj razini, takva kakva jesu, ali smo pritom skloni rigorozne kriterije postupno zamijeniti birokratskom manipulacijom, i to nije dobro. Mahom izostaje ozbiljna, dosljedna evaluacija, kako provedenih istraživanja, tako i postupaka dodjele sredstava. Velik je tu prostor za napredak.

MOŽEMO LI I KAKO, AKO VEĆ
NE SPRIJEČITI, ONDA BAREM
UBLAŽITI „ODLJEV MOZGOVA”
ODNOSNO STVORITI UVJETE
DA MLADI, POGLAVITO
PROFESORI, ZNAISTVENICI
I ISTRAŽIVAČI, NE MORAJU
ODLAZITI I KARIJERE GRADITI U
INOZEMSTVU?

BRKLJAČIĆ: Razni su razlozi zbog kojih mladi znanstvenici odlaze iz Hrvatske, i objektivni i subjektivni. Ljudi koji žele raditi u najboljim svjetskim institucijama odlazit će iz Hrvatske jer mi nikad nećemo imati institucije kao Harvard ili MIT. Ali i u Hrvatskoj se mogu kreirati uvjeti da znanstvenici u različitim područjima imaju kvalitetne uvjete za rad, da se osjećaju ispunjeno i zadovoljno, da ono što nauče u inozemstvu mogu primijeniti u domovini i da akademski napreduju na pošten i transparentan način i razvijaju se u skladu sa svjetskim pravilima. Ne mogu govoriti o svim područjima, ali u kliničkoj bi medicini od velike pomoći bilo kada bi mladi znali da će moći napredovati objektivno, na temelju svoga rada, i kada bi u društvu vladali stvarni meritokratski principi. Nadam se da će se u Hrvatskoj isto polako usvajati *CoARA* preporuke o kojima sam prije govorio.

JUKIĆ GREGURIĆ: Rekla bih da će se malo toga riješiti izdvajanjem mladih znanstvenika u posebnu kategoriju, jer je problem sistemski i transgeneracijski. Mladi neće ostati zato što će u danom trenutku dobiti povlastice jer su mladi, a pritom vide da sustav dugoročno stagnira ili nazaduje, a njihovi su stariji kolege deprivilegirani bez obzira na rezultate. Mladi znanstvenici znaju da neće biti zauvijek mladi i otići će kad procijene da im je to oportuno, a problem će ostati i produbiti se.

Medicina nije samo znanost nego i vještina

DOLAZITE S MEDICINSKOGA FAKULTETA, KOJI MEĐU STUDENTIMA I ONIMA KOJI TO TEK NAMJERAVALI POSTATI BIJE GLAS DA JE NAJTEŽI FAKULTET MEĐU SASTAVNICAMA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU. JE LI DOISTA TAKO? ŠTO BISTE VI PORUČILI BUDUĆIM STUDENTIMA MEF-A?

Fakultet jest težak i zahtjevan, ali diploma je tek prvi korak, a onda slijedi izbor područja rada i specijalizacije, ako se mladi liječnici odluče za kliničke struke. Tek tada počinje pravi izbor jer su mogućnosti velike i raznolike, a težina i kompleksnost kliničkih poslova vrlo su različite. Prijemni ispit na medicini polažu u pravilu najbolji srednjoškolci, većina studenata je jako motivirana. Teško je reći je li Medicinski fakultet najteži. Moj mlađi sin završio je FER, jedna snaha Farmaceutsko-biokemijski fakultet, a druga inženjerski smjer matematike na PMF-u, i ti fakulteti su isto tako teški i zahtjevni. Mislim da osjećaj težine ovisi i o osobnim preferencijama, motivaciji i predznanju studenata.

Ja osobno položio sam specijalistički ispit prije nešto više od 30 godina, i ono što sam tada morao znati dovoljno je za 15-20 posto posla koji radim danas u struci. Dakle, studente nakon diplome čeka kontinuirana edukacija, učenje i usavršavanje.

prof. dr. sc. Boris Brkljačić, prorektor za studente, preddiplomske i diplomske studije, redoviti profesor Medicinskoga fakulteta

Moraju biti spremni na promjene, brzu prilagodbu na nove tehnologije, okolnosti i socijalna kretanja koja će nedvojbeno utjecati i na zdravstvene sustave. I neka ne zaborave da medicina nije samo znanost nego i vještina, da je nužan ljudski kontakt i s bolesnicima i kolegama, da verbalna komunikacija ima brojne prednosti, koje ni najnaprednija tehnologija ne može nadomjestiti.

VRATIMO SE ZA KRAJ NA EUROPSKU AKADEMIJU, KOJA DANAS IMA 5615 ČLANOVA IZ EUROPE I SVIJETA, OD KOJIH JE IZ HRVATSKE NJIH SVEGA 18. ZAŠTO JE TOMU TAKO?

BRKLJAČIĆ: Od osamnaest članova Academiae Europaeae iz Hrvatske, njih četrnaest sadašnji su zaposlenici ili umirovljeni nastavnici Sveučilišta u Zagrebu. Članstvo u Akademiji velika je čast i priznanje, a ne donosi nikakvu financijsku korist. Sadašnji članovi nominiraju nove, a logično je da ljudi nominiraju članove iz istih struka. Primijetio sam da u članstvu, kada govorimo o postkomunističkim zemljama, ima dosta Mađara i Poljaka, očito u tim zemljama AE ima velik ugled i veće je zanimanje za članstvo. Ja sam novi član i nisam se još imao vremena dublje upoznati s Akademijom, ali je njezin utjecaj na europske znanstvene politike i Europsku komisiju prilično velik i bilo bi dobro za Hrvatsku da ima više članova.

JUKIĆ GREGURIĆ: Odgovor na to pitanje uvelike je sadržan u onomu što sam

već rekla. Vjerujem da će taj broj rasti, stvari se ipak mijenjaju. Najzad, treba se prisjetiti da su članovi AE-a donedavno bili i kolege koji više nisu s nama; nema tomu tako dugo da nas je napustio profesor Nikša Gligo sa zagrebačke Muzičke akademije, također član AE-a, izniman muzikolog, vrhunski sugovornik, upravo uzor. Ovo je prilika da ga se prisjetim. Tomu bih dodala da smo konkurentni onoliko koliko se, kao istraživači, obraćamo i *urbi* i *orbi*: ne samo svome gradu i sveučilištu nego jednako svijetu koji je nešto manje naš.

Novi projekti, predavanja, knjige

NA ČEMU TRENUTAČNO RADITE, KAKVIM SE ISTRAŽIVANJIMA BAVITE, ŠTO MOŽEMO OČEKIVATI IZ VAŠEGA ZNANSTVENOG OPUSA USKORO?

BRKLJAČIĆ: Prije nekoliko mjeseci završen je kompleksni trogodišnji projekt

European co-ordinated action on improving justification of computed tomography – EU-CT-JUST, koji je bila raspisala Europska komisija, a koji sam vodio za Europsko radiološko društvo. Prije tri mjeseca objavili smo cjelokupno projektno izvješće kao publikaciju Europske komisije *Radiation Protection 205*. Jedan od znanstvenih radova iz toga projekta upravo je objavljen u vrhunskom časopisu *European Radiology*, a drugi je u postupku recenzije u istom časopisu. Namjeravam održati nekoliko javnih predavanja o rezultatima toga projekta.

Pred završetkom je i drugi projekt za Europsku komisiju u kojem sam suvoditelj *European Union Radiation, Education, Staffing & Training – EU-REST*. Pripremljena su tri rada iz tog projekta, koja ćemo uskoro poslati na recenziju.

Na Kliničkom zavodu za dijagnostičku i intervencijsku radiologiju Kliničke bolnice Dubrava radimo na multiinstitucionalnom europskom projektu u kojem se istražuje umjetna inteligencija prilikom procjene djelotvornosti neodjuvantne kemoterapije karcinoma dojke magnetskom

rezonancijom. Započeli smo i s multinacionalnim europskim projektom kliničke procjene (audita) u radiologiji. Isto tako pišem dva poglavlja za udžbenik o ultrazvuku, koji će se tiskati u nakladi Svjetske federacije za ultrazvuk (WFUMB).

JUKIĆ GREGURIĆ: Fokus mi je odavno na sprezi književne i političke modernosti, osobito u tzv. dugom 19. stoljeću, od Američke i Francuske revolucije do Prvog svjetskog rata. Nastojim privesti kraju dvije knjige. Jedna je na engleskom, o razumijevanju revolucije u viktorijskoj i transatlantskoj književnosti i kulturi. Druga je na hrvatskom, o austrougarskom imperativu hrvatske književnosti. Ako me pitate što radim ovaj tjedan, završavam esej za forum u časopisu *Safundi*, o novoj knjizi dragoga kolege sa Sveučilišta Cornell, o formaciji kritičkog mišljenja u uvjetima aparthejda u Južnoafričkoj Republici. Znači, iskorak, pa tako završavam ovaj razgovor onako kako smo ga i počeli i, naravno, pozdravom svojim studentima. ///

prof. dr. sc. Tatjana Jukić Gregurić, redovita profesorica u trajnom zvanju Sveučilišta u Zagrebu Filozofskoga fakulteta

Iskrena samorefleksija bez fige u džepu

NA STANDFORDSKOJ LISTI, MEĐU 2 % NAJUTJECAJNIJIH HRVATSKIH ZNANSTVENIKA U 2023. GODINI, NJIH JE ČAK 48,28 % SA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU. ŠTO, PO VAŠEM MIŠLJENJU, TAJ PODATAK GOVORI O KVALITETI NAŠIH ISTRAŽIVAČA I ZNANSTVENIKA?

Govori ponajprije o iznimnoj predanosti i upornosti tih pojedinaca i o kvaliteti istraživačkih mikrostruktura unutar Sveučilišta. Ako služi tomu da uljuljka cjelinu zagrebačkoga sveučilišta u stanovito samozadovoljstvo, onda taj podatak nije dobar premda nam, uvjetno, laska. Realno, mogli bismo i trebali postizati više, a hvaliti bi nas trebali drugi, ne mi sami sebe. Hvastanje je pokazatelj manjka samosvijesti. Samopromocija sveučilišta je nešto drugo i tek je trebamo adekvatno domisliti; u svakom slučaju pretpostavlja rad prema najstrožim međunarodnim mjerilima i iskrenu samorefleksiju, bez fige u džepu. Vjerujem da je Academia Europaea pravi forum za to, i nipošto jedini.

Sveučilište u Dubrovniku

prof. dr. sc. Blaženka Filipan-Žignić,
dekanica Sveučilišta u Zagrebu
Učiteljskoga fakulteta

Združeni studij ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja

Suradnja između visokoobrazovnih institucija **Sveučilišta u Zagrebu** i **Sveučilišta u Dubrovniku** iznimno je važna za ravnomjeran razvoj obrazovnog sustava u Hrvatskoj. Ta je sinergija zapravo most između sjevera i juga zemlje omogućujući razmjenu znanja, resursa i najboljih praksi.

PIŠU: **prof. dr. sc. Blaženka Filipan-Žignić**, dekanica
i izv. **prof. dr. sc. Adrijana Višnjić-Jevtić**, prodekanica za nastavu Sveučilišta u Zagrebu Učiteljskoga fakulteta
FOTO: **Sveučilište u Dubrovniku** i **Sveučilište u Zagrebu Učiteljski fakultet**

Prema podacima iz srpnja 2024. godine, u Hrvatskoj nedostaje oko 5 000 odgojitelja, što je značajan izazov za sustav ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. S obzirom na to da se u Taškentskoj deklaraciji navodi kako će do 2030. godine nedostajati oko 9 000 000 stručnjaka u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, manjak od 5 000 odgojitelja u Hrvatskoj vjerojatno će se povećavati u idućih pet godina. Manjak stručnoga kadra dovodi do preopterećenja postojećih odgojitelja i, u nekim slučajevima, do zapošljavanja nestručnih osoba kako bi se popunile praznine. Situacija je posebice teška u manjim sredinama te u sredinama u kojima ne postoje ustanove koje obrazuju odgojitelje.

MEĐUINSTITUCIJSKA SURADNJA: POVEZIVANJE SJEVERA I JUGA

Suradnja između visokoobrazovnih institucija, poput Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta u Dubrovniku, iznimno je važna za ravnomjeran razvoj obrazovnog sustava u Hrvatskoj. Ta je sinergija za-

Studenti Sveučilišta u Dubrovniku

pravo most između sjevera i juga zemlje, omogućujući razmjenu znanja, resursa i najboljih praksi. Suradnja se ostvaruje različitim aktivnostima, no u kontekstu društvene odgovornosti nužno je povezivanje kako bi se osiguralo inicijalno obrazovanje odgojitelja na krajnjem hrvatskom jugu.

Ta je suradnja važna u kontekstu izjednačavanja obrazovnih mogućnosti za sve studente, bez obzira na njihov zemljopisni položaj. Primjer je takve suradnje orga-

nizacija budućega združenog studija, gdje studenti imaju priliku učiti od vodećih stručnjaka u području RPOO-a te sudjelovati u interdisciplinarnim projektima koji obogaćuju njihova znanja i vještine.

Međuinstitucijska suradnja ključna je u postupku reakreditacije visokih učilišta jer omogućuje razmjenu stručnosti, iskustava i najboljih praksi, čime se unaprijeđuje kvaliteta obrazovanja. Suradnja između visokih učilišta, agencija

za osiguravanje kvalitete i drugih relevantnih tijela osigurava objektivnost i transparentnost u procjeni. Uključivanje različitih perspektiva doprinosi prepoznavanju slabosti i poticanju poboljšanja, što je važno za kontinuirani razvoj. Također, povezivanje sa srodnim institucijama pomaže visokim učilištima uskladiti standarde s globalnim zahtjevima i ojačati njihovu konkurentnost. Tako međuinstitucijska suradnja postaje temelj za održavanje izvrsnosti u visokom obrazovanju.

ZDRUŽENI STUDIJ RANOG I PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA

Združeni studiji inovativan su oblik obrazovanja koji omogućuje studentima pristup raznovrsnim izvorima znanja i stručnosti. Taj model obrazovanja temelji se na suradnji više obrazovnih institucija koje zajednički oblikuju i provode nastavne programe. Združeni studiji omogućuju studentima da steknu teorijska znanja te na praktičnoj nastavi i sudjelujući u istraživačkim projektima primijene ta znanja u stvarnim odgojno-obrazovnim uvjetima.

Jedna je od ključnih prednosti združenih studija njihova interdisciplinarnost. Studenti imaju priliku raditi s mentorima iz različitih područja, što im omogućuje razviti širi pogled na svoju profesiju i bolje razumjeti različite aspekte rada s djecom. Takav pristup obrazovanju pridonosi edukaciji odgojitelja osposobljenih za suočavanje s izazovima suvremenoga odgojno-obrazovnog sustava. Takav pristup obrazovanju odgojitelja odgovara standardu kvalifikacije odgojitelja djece rane i predškolske dobi koji kroz izborne skupove ishoda daje prilike razlikama u pristupu, ovisno o kontekstu.

VAŽNOST ODGOJITELJSKE PROFESIJE

Razdoblje ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja jedno je od najvažnijih razdoblja u životu svakoga djeteta jer postavlja temelje za kasniji razvoj i učenje. U tom se razdoblju djetetov mozak najintenzivnije razvija, pa su iskustva i okruženje kojima je dijete izloženo presudna za njegov cjelokupni razvoj. Upravo u

izv. prof. dr. sc. Adrijana Višnjić-Jevtić, prodekanica za nastavu Sveučilišta u Zagrebu Učiteljskoga fakulteta

tom području dolazi do izražaja važnost profesije odgojitelja. Odgojitelji nisu samo osobe koje se brinu o osnovnim potrebama djece; oni stvaraju poticajna okruženja koja podupiru učenje, istraživanje i razvoj djeteta, uzimajući u obzir jedinstvene potrebe svakoga pojedinca.

Republika Hrvatska prepoznaje važnost predškolskog odgoja i obrazovanja u cjelovitom obrazovnom sustavu jer je nezostavan u razvoju pojedinca i društva u cjelini. Ipak, unatoč tomu što su znanstvena istraživanja nebrojeno puta potvrdila kako ulaganje u predškolski odgoj ima najviše povrata za društvo, odgojitelji se često suočavaju s podcjenjivanjem vlastite profesije. Upravo je zbog toga potrebno trajno podizati svijest o njihovoj ulozi i osigurati da ova profesija dobije mjesto koje zaslužuje u društvu.

Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, kao najstarija i najveća institucija za obrazovanje odgojitelja u Hrvatskoj, ima ključnu ulogu u podizanju digniteta odgojiteljske profesije. Visokokvalitetnim studijskim programima, programima cjeloživotnog obrazovanja i znanstveno-istraživačkim radom Fakultet osigurava

obrazovanje stručnjaka koji su spremni odgovoriti na složene zahtjeve suvremenog odgojno-obrazovnog sustava. Njegova posvećenost kontinuiranom razvoju profesije i promicanju važnosti ranog i predškolskog odgoja doprinosi većem društvenom prepoznavanju i vrjednovanju rada odgojitelja.

UČITELJSKI FAKULTET U ZAGREBU – TRADICIJA OBRAZOVANJA ODGOJITELJA

Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu povijesni je i suvremeni temelj obrazovanja odgojitelja u Hrvatskoj. Osnovan kao prva institucija za obrazovanje odgojitelja, ovaj Fakultet više od pola stoljeća oblikuje naraštaje stručnjaka koji postaju nositelji promjena u predškolskom odgoju i obrazovanju. Tradicija Učiteljskoga fakulteta temelji se na izvrsnosti, inovacijama i predanosti osiguravanju visoke kvalitete obrazovanja. Fakultet kontinuirano prilagođava svoje programe potrebama suvremenoga društva, integrirajući najnovija znanstvena istraživanja i najbolje prakse u edukaciji.

Program obrazovanja odgojitelja na Učiteljskom fakultetu u Zagrebu, osim na teorijsko znanje, naglasak stavlja na praktičnu nastavu, gdje studenti radeći u vrtićima uz mentorstvo stručnih odgojitelja stječu iskustvo rada s djecom. Takav integrirani pristup obrazovanju ne samo da priprema studente za izazove u struci, nego im omogućuje da razviju samopouzdanje i kompetencije potrebne za odgovorno obavljanje svog posla.

DRUŠTVENA ODGOVORNOST UČITELJSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU: OSIGURANJE POTREBNOGA BROJA KVALITETNOGA KADRA

Osiguranje dovoljnoga broja kvalificiranih odgojitelja jedan je od ključnih izazova s kojima se suočava hrvatski obrazovni sustav. S povećanjem broja djece uključene u predškolski odgoj, javlja se potreba za povećanjem kapaciteta vrtića i zapošljavanjem većeg broja odgojitelja. No, kvantitativno povećanje mora biti popraćeno i osiguravanjem kvalitete kadra, što zahtijeva sustavnu potporu države, obrazovnih institucija i lokalnih zajednica. Osim toga, važno je podizati svijest javnosti o važnosti ove profesije te poticati mlade ljude da se odluče za karijeru u predškolskom odgoju. To zahtijeva zajedničke napore svih dionika, uključujući predstavnike obrazovne politike, akademsku zajednicu i širu javnost.

Taškentska deklaracija, donesena na UNESCO-voj Svjetskoj konferenciji o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju 2022. godine u Taškentu, ističe globalni problem s manjkom kvalificiranih odgojitelja. Dokument je važan korak u prepoznavanju i rješavanju izazova u osiguravanju kvalitetnoga predškolskog odgoja. Prema podatcima iznesenima u deklaraciji, milijuni djece diljem svijeta, posebice u ruralnim i nerazvijenim područjima, nemaju pristup kvalitetnom ranom odgoju zbog nedostatka stručno obrazovanih odgojitelja. Taškentska deklaracija poziva na hitne mjere, uz ostalo u ovim područjima:

Kampus Sveučilišta u Dubrovniku

- Ulaganje u obrazovanje i zapošljavanje odgojitelja:** Potrebno je osigurati dovoljan broj kvalificiranih odgojitelja kako bi se svako dijete imalo priliku razvijati u poticajnom okruženju. To uključuje financiranje obrazovnih programa za odgojitelje i povećanje broja stipendija za studente koji se odlučuju za ovo zanimanje.
- Kontinuirano stručno usavršavanje:** Naglasak je na važnosti cjeloživotnoga učenja i profesionalnoga razvoja odgojitelja kako bi se osigurala njihova spremnost na izazove u radu s djecom u različitim kontekstima.
- Interdisciplinarna suradnja:** Prepoznaje se potreba za suradnjom između odgojitelja, roditelja, zdravstvenih djelatnika i lokalnih zajednica u stvaranju cjelovitoga sustava potpore djetetovu razvoju.

STANDARD KVALIFIKACIJE – SVEUČILIŠNI PRVOSTUPNIK (BACCALAUREUS) / SVEUČILIŠNA PRVOSTUPNICA (BACCALAUREA) RANOG I PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA

Hrvatski kvalifikacijski okvir (HKO) osigurava standardizaciju obrazovanja odgojitelja, definirajući jasne kriterije za kompetencije koje studenti trebaju steći tijekom studija. Usklađenost programa obrazovanja odgojitelja s HKO-om jamči da budući odgojitelji imaju potrebnu stručnost i kompetencije za rad u vrtićima te da zadovoljavaju standarde struke na nacionalnoj i europskoj razini. Upravo će se budući združeni studij temeljiti na kvalifikaciji opisanoj u HKO-u. Odgojitelj djece rane i predškolske dobi ima ključnu ulogu u oblikovanju temelja za djetetov razvoj jer je predškolsko razdoblje jedno od najosjetljivijih i najvažnijih u životu svakog pojedinca. Standardi kvalifikacija za ovu profesiju temelje se na jasno definiranim ishodima učenja koji osiguravaju da odgojitelji steknu potrebne kompetencije za obavljanje odgovorne uloge u odgojno-obrazovnom procesu. Vrsnoću u obrazovanju odgojitelja jamči dosezanje ovih skupova ishoda:

- Okruženje za stvaralačko izražavanje djece i participaciju
- Digitalna pismenost
- Unaprjeđenje kvalitete ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja
- Rana prevencija i intervencija u kontekstu dječjeg vrtića
- Krizna stanja i upravljanje krizom
- Umjetnički izričaj u ranoj i predškolskoj dobi

- Cjeloviti razvoj djeteta rane i predškolske dobi
- Okruženje za cjeloviti razvoj, učenje i igru djeteta rane i predškolske dobi
- Razvoj ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u suvremenom sociokulturnom kontekstu
- Razvoj kurikula u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja
- Praćenje, dokumentiranje i vrjednovanje u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju
- Komunikacija i suradnja sa sustručnjacima, obitelji i zajednicom
- Profesionalni razvoj i cjeloživotno učenje
- Zaštita dobrobiti djece rane i predškolske dobi.

Ti skupovi ishoda učenja osiguravaju razvoj ključnih područja odgojno-obrazovne prakse, uključujući razumijevanje djetetova razvoja, primjenu edukativnih metoda, suradnju s obiteljima, refleksivnost u radu te usklađenost s etičkim i zakonskim normama. Taj okvir također omogućuje povećanu mobilnost studenata i stručnjaka unutar Europske unije, što doprinosi razmjeni znanja i iskustava te unaprjeđenju kvalitete obrazovanja u Hrvatskoj.

ZNANSTVENI DOSEZI U MEĐUNARODNOM OKRUŽJU

Hrvatski odgojitelji i znanstvenici sve se više uključuju u međunarodne projekte i istraživanja, doprinoseći razvoju znanosti i prakse u području predškolskog odgoja. Sudjelovanje u tim projektima omogućuje razmjenu znanja i iskustava s kolegama iz drugih zemalja te implementaciju najnovijih znanstvenih spoznaja u hrvatski obrazovni sustav. Primjer je međunarodne suradnje sudjelovanje Učiteljskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u europskim istraživačkim projektima koji se bave inovativnim pedagoškim pristupima, razvojem profesionalnih kompetencija odgojitelja i upotrebom suvremenih tehnologija u obrazovanju, uz istraživanja i znanstvene publikacije u području RPOO-a. Ti projekti ne samo da jačaju ugled Učiteljskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, nego doprinose i kvaliteti obrazovanja na nacionalnoj razini.

Ulaganjem u odgojitelje, Republika Hrvatska ulaže u svoju budućnost. Njihova profesionalnost, stručnost i posvećenost temelj su društva koje cijeni obrazovanje, jednakost i razvoj svakoga djeteta.

O POKRETANJU ZAJEDNIČKOG STUDIJA RANOG I PREDŠKOLSKOG ODGOJA SVEUČILIŠTA U DUBROVNIKU I UČITELJSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU, O MEĐUSVEUČILIŠNOJ SURADNJI I O VAŽNOSTI OVOGA PROJEKTA ZA OSIGURAVANJE KVALITETNOG OBRAZOVANJA I POTPORE RAZVOJU PREDŠKOLSKOGA SUSTAVA NA HRVATSKOM JUGU RAZGOVARALI SMO S REKTOROM SVEUČILIŠTA U DUBROVNIKU PROF. DR. SC. NEBOJŠOM STOJČIĆEM.

PIŠE: **Ana Konta**
FOTO: **Sveučilište u Dubrovniku**

Možete li nam reći tko je pokrenuo inicijativu za osnivanje zajedničkoga studija ranog i predškolskog odgoja Sveučilišta u Zagrebu Učiteljskoga fakulteta i Sveučilišta u Dubrovniku?

Inicijativa za osnivanje zajedničkog studija ranog i predškolskog odgoja rezultat je višegodišnjih razgovora i strateškog planiranja. Prvi signali o potrebi za takvim studijem došli su s tržišta rada, gdje smo kroz suradnju sa strukom došli do spoznaje o projekcijama značajnog nedostatka stručnog kadra u području ranog i predškolskog odgoja u narednim godinama. Sveučilište u Dubrovniku i Grad Dubrovnik prepoznali su važnost osiguravanja kvalitetnog obrazovanja budućih odgajatelja za regiju južne Hrvatske te su izrazili jasnu želju za pokretanjem ovog studija. Međutim, svjesni da sami nemamo dovoljne kapacitete za realizaciju takvog projekta, odlučili smo potražiti partnerstvo s Učiteljskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, kao partnerom koji ima znanje, iskustvo i stručnost u ovom području. Zajedničkom suradnjom postavili smo temelje za ovaj važan projekt, koji je od iznimnog značaja za osiguravanje kvalitetnog obrazovanja i podrške razvoju predškolskog sustava na jugu Hrvatske.

Manjak kadrova u području odgoja i obrazovanja na dubrovačkom području očito je utjecao na pokretanje zajedničkoga studija predškolskog odgoja i obrazovanja. Što će to značiti za mlade iz te regije?

Manjak kadrova u području ranog i predškolskog odgoja svakako je bio jedan od ključnih razloga za pokretanje inicijative za osnivanje ovog studija. U Republici Hrvatskoj već sada nedostaje nekoliko tisuća odgojitelja, a projekcije jasno pokazuju da će se taj trend rasta potražnje nastaviti i u budućnosti. Posebno je izražen jaz na jugu Hrvatske, gdje izazovi nedostatka kvalificirane radne snage nisu prisutni samo u ovoj, već i u mnogim drugim profesijama. Dubrovnik, kao rastuće središte regije, prepoznaje potrebu za obrazovanjem budućih stručnjaka koji će osigurati kvalitetan odgoj i obrazovanje najmlađih. Pokretanjem ovog studija želimo omogućiti mladima iz regije da se obrazuju u svom okružju, ali i osigurati ravnomjerniji regionalni razvoj i bolje uvjete za odgojitelje i obitelji na jugu Hrvatske.

prof. dr. sc. Nebojša Stojčić, rektor Sveučilišta u Dubrovniku

Je li već napravljen elaborat o opravdanosti osnivanja i budućeg ustroja zajedničkoga studija ili taj korak tek slijedi?

Izrada elaborata o opravdanosti osnivanja i budućeg ustroja zajedničkog studija je korak koji nam tek predstoji. Ovaj dokument bit će ključan kako bismo detaljno analizirali potrebe tržišta rada, osigurali usklađenost s nacionalnim strategijama razvoja obrazovanja te definirali sve elemente ustroja studija. Elaborat će uključivati procjene buduće potražnje za stručnim kadrom u ranom i predškolskom odgoju na jugu Hrvatske, analizu postojećih kapaciteta za obrazovanje u ovom području, kao i financijske, kadrovske i infrastrukturne aspekte pokretanja združenog studija. Njegova izrada će se odvijati u uskoj suradnji sa stručnjacima iz oba sveučilišta te uz konzultacije s relevantnim dionicima kako bismo osigurali da ovaj projekt bude kvalitetno i održivo postavljen.

Kako će se točno zvati taj studij i gdje će se provoditi nastava?

Radni naziv studija je Rani i predškolski odgoj, a plan je da se nastava provodi u Dubrovniku, u prostorima Sveučilišta u Dubrovniku. Ovim studijem želimo omogućiti studentima kvalitetno obrazovanje uz suvremene uvjete rada. Praktični dio nastave planiramo organizirati u suradnji s postojećim ustanovama predškolskog odgoja u Dubrovniku. Time će studenti dobiti priliku primijeniti stečeno znanje u stvarnim radnim okružjima, usvajajući praktične vještine potrebne za rad s djecom, što je ključno za njihovu buduću profesiju. Suradnja s lokalnim vrtićima i ustanovama osigurava čvrstu poveznicu između obrazovanja i stvarnih potreba zajednice.

Tko će raditi na izradi studijskoga programa?

Na izradi studijskoga programa zajednički će raditi stručnjaci Učiteljskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta u Dubrovniku, uz oslanjanje na stručnost, znanje i iskustvo obiju institucija. Suradnja će se temeljiti na ravnopravnom doprinosu, gdje će svaki partner unijeti svoje specifične kompetencije i resurse kako bi osigurao visokokvalitetan i suvremen program. Program će biti oblikovan tako da odražava akademske standarde, stručne zahtjeve i specifične potrebe regije, s posebnim naglaskom na inovativne pristupe u obrazovanju. Naš zajednički cilj je stvoriti studijski program koji će biti

i akademski relevantan i praktično primjenjiv, pružajući studentima najbolje moguće obrazovanje i pripremu za buduću profesiju.

Kako će se osigurati financijska sredstva i ljudski kapaciteti, organizacijska i upravljačka struktura?

Financiranje, ljudski kapaciteti te organizacijska i upravljačka struktura ključni su elementi za uspješno pokretanje i provedbu ovog studija, a na njima će se raditi sustavno i strateški. Svjesni smo važnosti osiguravanja stabilnih temelja za projekt koji ima veliki značaj za regiju i sektor ranog i predškolskog odgoja. Oslonit ćemo se prvenstveno na vlastite resurse obiju institucija, a Sveučilište u Dubrovniku, kroz pregovore o programskom financiranju, planira uključiti i financiranje ovog studija kao dio svojih strateških prioriteta. Uz to, s obzirom na to da se radi o deficitarnom zanimanju, vjerujemo da će Grad Dubrovnik pružiti dodatnu podršku kroz svoj program stipendiranja, čime će se dodatno potaknuti zainteresiranost za studij i osigurati budući kadar. Što se tiče upravljačke strukture, Sveučilište u Dubrovniku već ima bogato iskustvo u provođenju združenih studija s domaćim i inozemnim partnerima. To iskustvo koristit ćemo i za ovaj studij kako bismo osigurali jasno definiranu i učinkovitu organizaciju, s naglaskom na kvalitetnu koordinaciju i ravnopravnu suradnju među partnerima. Cilj nam je stvoriti model upravljanja koji će omogućiti dugoročnu održivost studija i izvrsnost u obrazovanju.

Je li imenovano povjerenstvo za provedbu pripremnih radnji? U kojoj su trenutačno fazi pripreme za pokretanje studija?

Pripreme za pokretanje studija već su započele kroz nekoliko inicijalnih sastanaka, na kojima su predstavnici obiju institucija razmotrili svoje kapacitete i uskladili ključne smjernice za daljnji razvoj projekta. Ti sastanci bili su prilika za upoznavanje, uspostavu temelja buduće suradnje i definiranje prvih koraka. Krajem siječnja, Senat Sveučilišta u Dubrovniku planira imenovati Povjerenstvo za izradu elaborata studija, čiji će zadatak biti izrada ključnog dokumenta koji će obuhvatiti opravdanost i ustroj budućeg programa. Nakon toga, slijedi potpisivanje partnerskog sporazuma između Sveučilišta u Dubrovniku i Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, čime će se službeno otvoriti proces pripremnih radnji za realizaciju ovog važnog projekta.

Kako ocjenjujete međusveučilišnu suradnju Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta u Dubrovniku?

Sveučilište u Zagrebu i Sveučilište u Dubrovniku već dugi niz godina njeguju uspješnu suradnju na različitim razinama. Neke od današnjih sastavnica Sveučilišta u Dubrovniku, poput Ekonomskog fakulteta, prvotno su osnovane kao dio Sveučilišta u Zagrebu, što dodatno naglašava povijesnu povezanost dviju institucija. Trenutno provodimo i nekoliko zajedničkih programa, poput poslijediplomskog doktorskog studija *Poslovna ekonomija u digitalnom okruženju*, koji organiziramo s Ekonomskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu. Ovaj program privlači studente iz čak 15 zemalja i postaje predvodnik internacionalizacije poslijediplomskog obrazovanja ekonomista u Hrvatskoj. Osim toga, suradnja postoji i kroz brojne znanstvene i stručne projekte, razmjenu nastavnika te zajedničke inicijative koje dodatno jačaju veze između naših institucija. Združeni studij ranog i predškolskog odgoja predstavlja nastavak tog partnerstva, ali i njegovu novu dimenziju, usmjerenu na obrazovanje stručnjaka u ovom ključnom području.

Kada očekujete potpisivanje sporazuma i početak provedbe zajedničkog studija?

Potpisivanje sporazuma očekujemo početkom veljače 2025. godine. Ovaj korak bit će formalizacija našeg partnerstva i temelj za sve daljnje aktivnosti vezane uz pripremu i realizaciju zajedničkog studija. Nakon potpisivanja, intenzivno ćemo raditi na izradi elaborata, razradi kurikula te osiguravanju svih potrebnih uvjeta za pokretanje studija. Što se tiče samog početka provedbe, tu nam predstoji i proces akreditacije koji zahtijeva detaljnu pripremu i vrijeme, a neki njegovi dijelovi ne ovise isključivo o nama. Unatoč tomu, naš je cilj da cijeli postupak prođe bez zastoja i da studij bude spreman za početak u akademskoj godini 2026./2027. S obzirom na važnost ovog studija za regiju i deficitarnost kadrova u ranom i predškolskom odgoju, radit ćemo predano kako bismo osigurali uspješan i pravovremen početak.

Znate li već sada koja će biti upisna kvota za taj studij?

Pitanje upisnih kvota jedno je od ključnih aspekata planiranja ovog studija, posebice s obzirom na izazove i potrebe tržišta rada. Prilikom definiranja kvota naš će cilj biti pronaći ravnotežu između održivosti studija i osiguravanja zapošljivosti naših budućih diplomanata. Kako bismo to postigli, pažljivo ćemo analizirati trendove na tržištu rada, uzimajući u obzir projekcije potražnje za stručnjacima u ranom i predškolskom odgoju, osobito na jugu Hrvatske. U tom procesu konzultirat ćemo se sa strukom, uključujući odgojno-obrazovne ustanove i relevantne dionike, kako bismo osigurali da kvote odražavaju stvarne potrebe i omogućuju našim studentima kvalitetno obrazovanje i sigurno zapošljavanje nakon završetka studija. S obzirom na deficitarnost ovog zanimanja, smatramo da će potražnja za kadrovima ostati visoka, no naš je prioritet odgovorno planiranje koje neće dovesti do zasićenja, već će osigurati održivi razvoj sektora i kvalitetne prilike za naše diplomante. ///

POZNATI SU DOBITNICI DRŽAVNE NAGRADE ZA Znanost

Priznanje izvrsnosti, požrtvovnosti i kreativnosti

Među nagrađenim znanstvenicima, znanstvenim novacima odnosno mladim znanstvenicima, njih čak 13 dolazi sa Sveučilišta u Zagrebu i to s osam njegovih sastavnica: Fakulteta elektrotehnike i računarstva, Fakulteta hrvatskih studija, Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta, Tekstilno-tehnološkoga fakulteta, Stomatološkoga fakulteta, Prehrambeno-biotehnološkoga fakulteta, Ekonomskoga fakulteta i s Fakulteta šumarstva i drvne tehnologije.

PRIREDIO: Branko Nad

Na sjednici Odbora za dodjelu državnih nagrada za znanost 23. prosinca 2024. donesena je Odluka o dodjeli državnih nagrada za znanost za 2023. godinu.

Ukupno je dodijeljeno 29 državnih nagrada za znanost za 2023. godinu.

NAGRADOM ZA ŽIVOTNO DJELO NAGRAĐUJU SE:

- područje prirodnih znanosti:

1. dr. sc. Aleksandar Sabljčić, nagrađuje se postumno, Institut Ruđer Bošković, Zagreb

- područje tehničkih znanosti:

2. prof. dr. sc. Zdenko Kovačić, Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu

- područje biomedicine i zdravstva:

3. prof. dr. sc. Matko Marušić, profesor emeritus, u mirovini, Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu

- područje biotehničkih znanosti:

4. dr. sc. Slavko Perica, Institut za jadranske kulture i melioraciju krša, Split

- područje društvenih znanosti:

5. prof. dr. sc. Nada Zgrabljčić Rotar, u mirovini, Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu

GODIŠNJOM NAGRADOM ZA Znanost NAGRAĐUJU SE:

- područje prirodnih znanosti:

1. prof. dr. sc. Sanja Faivre, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu

2. prof. dr. sc. Luka Grubišić, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu

3. prof. dr. sc. Vjekoslav Kovač, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu

- područje tehničkih znanosti:

4. izv. prof. dr. sc. Ratko Grbić, Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

5. prof. dr. sc. Marijana Hadzima-Nyarko, Građevinski i arhitektonski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

6. prof. dr. sc. Tanja Pušić, Tekstilno-tehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu

- područje biomedicine i zdravstva:

7. prof. dr. sc. Iva Alajbeg, Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu

8. izv. prof. dr. sc. Ilija Brizić, Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci

9. dr. sc. Sonja Marinović, Institut Ruđer Bošković, Zagreb

- područje biotehničkih znanosti:

10. prof. dr. sc. Lidija Jakobek Barron, Prehrambeno-tehnološki fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

11. izv. prof. dr. sc. Ana Jurinjak Tušek, Prehrambeno-biotehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu

12. prof. dr. sc. Mladen Jurišić, Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

- područje društvenih znanosti:

13. izv. prof. dr. sc. Vladimir Arčabić, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

14. dr. sc. Toni Modrić, Kineziološki fakultet Sveučilišta u Splitu

- područje humanističkih znanosti:

15. prof. dr. sc. Šime Demo, Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu

16. prof. dr. sc. Maja Katušić, Hrvatski institut za povijest, Zagreb

GODIŠNJOM NAGRADOM ZA POPULARIZACIJU I PROMIDŽBU Znanosti NAGRAĐUJU SE:

- područje tehničkih znanosti:

1. izv. prof. dr. sc. Davorin Penava, Građevinski i arhitektonski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

- područje biomedicine i zdravstva:

2. skupina znanstvenih suradnika s Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci:

dr. sc. Paola Kućan Brlić, dr. sc. Maja Cokarić Brdovčak, izv. prof. dr. sc. Vanda Juranić Lisnić, dr. sc. Marija Mazar, dr. sc. Jelena Železnjak, Fran

Krstanović, mag. biochem., Cristine Paulović, univ. spec. oec., i Dora Gašparini dr. med.

- područje biotehničkih znanosti:

3. prof. dr. sc. Joso Vukelić, profesor emeritus, Fakultet šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu

GODIŠNJOM NAGRADOM ZA Znanstvene Novake/MLADE Znanstvenike NAGRAĐUJU SE:

- područje prirodnih znanosti:

1. doc. dr. sc. Stjepan Šebek, Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu

- područje tehničkih znanosti:

2. doc. dr. sc. Marko Đurasević, Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu

- područje biomedicine i zdravstva:

3. dr. sc. Mateo Glumac, Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu

- područje biotehničkih znanosti:

4. Katarina Šunić, mag. biol., Poljoprivredni institut Osijek

- područje društvenih znanosti:

5. doc. dr. sc. Ivan Buljan, Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu

DOBITNICI DRŽAVNE NAGRADE ZA ZNANOST - **DOJMOVI LAUREATA....**

Otvaranje vrata za buduća istraživanja, projekte i suradnje

dr. sc. Zdenko Kovačić,
umirovljeni redoviti profesor u trajnom izboru,
Fakultet elektrotehnike i računarstva

- Ovo je najveća nagrada koju znanstvenik u Hrvatskoj može dobiti za svoj sveukupni rad, i to samo za sebe govori koliko mi ovo priznanje znači. Svatko od nas slijedi neki svoj put, i ja sam imao veliku sreću da sam na tom putu imao fantastične suputnike, vrsne profesore koji su u meni još tijekom studiranja pobudili zanimanje za znanstveni rad, brojne drage kolege i suradnike s kojima sam zajedno radio i tako pomogao ostvariti svoje i zajedničke vizije, te ono što je svakako najljepše bilo

u svemu tome, brojne talentirane i motivirane studente, koji su tijekom svog tog vremena, to mogu slobodno reći, zaista mijenjali svijet. Prije skoro trideset godina osnovali smo znanstvenoistraživački laboratorij za robotiku i inteligentne sustave upravljanja (LARICS), a danas, pri kraju moje aktivne karijere, na moje veliko zadovoljstvo, robotika i umjetna inteligencija postale su važne okosnice modernog društva. Ne vjerujem da itko ikada očekuje dobiti neku nagradu, pa tako nisam ni ja. Jednostavno, ne radi se za nagrade. Pola u šali, pola u zbilji kažemo da su nagrade za one druge.

Meni su studenti uvijek bili na prvom mjestu i nastojao sam, radeći s njima, od njih napraviti sposobne i odgovorne stručnjake, ali uvijek sam isticao da su kasnije u poslu najvažnije ljudske kvalitete. Kad se spoji sve navedeno, rad postaje veliko zadovoljstvo, a nagrada poput ove može biti dodatna motivacija da se u svakoj prilici da sve od sebe.

prof. dr. sc. Sanja Faivre,
Prirodoslovno-matematički fakultet

- Godišnja nagrada za znanost za mene predstavlja iznimno priznanje i potvrdu mog dosadašnjeg rada i predanosti znanstvenom istraživanju. Ova nagrada nije samo moj osobni uspjeh, već je i odraz zajedničkog truda svih mojih kolega koji su zajedno sa mnom oblikovali moj znanstveni put i kojima se i ovim putem zahvaljujem.

Koristim ovu priliku zahvaliti kolegama sa Zavoda za fizičku geografiju Geografskog odsjeka i Prirodoslovno-matematičkom fakultetu, koji su me predložili i podržali moju kandidaturu za ovu

prestižnu nagradu. Ne mogu zaboraviti ni svog mentora profesora Bognara, koji je moju želju za radom u znanosti prepoznao i koji mi je omogućio da otvorim vrata znanosti.

Protekle godine donijele su brojne poteškoće u znanstvenom radu, počevši od COVID-a 19, preko potresa koji mi je izmiješao uzorke koji su se u tom trenutku sušili na mom radnom stolu, do višekratnih preseljenja u zamjenske prostore. Unatoč tomu, želja za znanstvenim radom nije prestala, naprotiv rasla je. Kao znanstvenica, osjećam iznimno veliko zadovoljstvo jer me ova nagrada potiče na daljnje istraživanje, a istodobno daje priznanje cijelom znanstvenom području u kojem djelujem.

izv. prof. dr. sc. Vladimir Arčabić,
Ekonomski fakultet

- Iznimno sam počašćen što sam nagrađen Državnom nagradom za znanost za područje društvenih znanosti. Unatoč nominaciji u ožujku prošle godine, nisam očekivao nagradu s obzirom na snažnu konkurenciju. Vijest da sam nagrađen dobio sam na samom kraju 2024. Bio sam iznimno iznenađen i sretan zbog toga.

Time je zaokružena 2024. godina, koja mi je u profesionalnom smislu bila vrlo uspješna. Najprije sam primljen za člana suradnika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, čime sam po-

stao trenutačno najmlađi član. Nakon toga sam nagrađen nagradom Hrvatskog društva ekonomista te nagradom za najbolji rad na konferenciji *Eurasia Business and Economic Society*, sponzoriranom od nakladnika Springer Nature.

Biti dobitnikom Državne nagrade za znanost velika je čast. U mom području, ekonomiji, postoji više nagrada, od kojih bih izdvojio Nagradu prof. Marijan Hanžeković, Nagradu Ekonomskog fakulteta u Zagrebu te Nagradu Hrvatskog društva ekonomista. Ono po čemu se Državna nagrada za znanost razlikuje je da obuhvaća mnogo šire područje društvenih znanosti te je konkurencija mnogo veća. Nagrađuje se znanstveni *output* u jednoj kalendarskoj godini, pa je potrebno puno rada i malo sreće da se ključni radovi objave baš u pravom trenutku.

prof. dr. sc. Iva Alajbeg,
Stomatološki fakultet

- Nagrada mi osobno predstavlja veliko zadovoljstvo jer je rezultat višegodišnjeg predanog istraživanja i suradnje s kolegama, kako onih koji su kao članovi tima napravili svoje doktorate u sklopu naših projekata, tako i onih iz drugih suradnih instituta i ustanova. Iako sam svjesna doprinosa i vrijednosti istraživanja koja smo proveli, nagradu nisam očekivala, s obzirom na to da je stomatologija relativno mala struka unutar biomedicinskog područja.

Ova nagrada ima širi značaj i za moju matičnu ustanovu – Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Ona pridonosi njegovoj vidljivosti i renomeu, potvrđujući ga kao instituciju koja ne samo da osigurava kvalitetno obrazovanje, već ostavlja znanstveni trag na međunarodnoj razini. Stomatološka izobrazba sadrži rizik redukcije na manualni mehanicistički edukacijski pristup, posebice u kontekstu sve izraženije monetizacije i privatizacije visokog obrazovanja. Jedino sveučilišta koja podupiru istraživanja i čiji su nastavnici potaknuti da svoje vrijeme investiraju u znanost, a ne samo u obrazovanje studenata i liječenje pacijenata, mogu biti prestižna učilišta i mogu održavati ne samo nastavni pristup koji potiče kritičko promišljanje i razvoj intelekta među studentima nego i nužne elemente za održanje visoke kvalitete i trajnog razvojnog puta struke.

prof. dr. sc. Tanja Pušić,
Tekstilno-tehnološki fakultet

- Moj rad u znanstvenom području tehničkih znanosti, znanstvenom polju tekstilne tehnologije, vezan je za ekološku problematiku i učinke procesa njege tekstila, u okviru kojih istražujem važne fenomene u tekstilnoj kemiji. Posvećenost razvoju formulacija ekološki prihvatljivih deterdženata i utvrđivanju mehanizma njihove interakcije s tekstilnim supstratima unaprjeđenjem postojećih i razvojem novih metoda rezultirala je brojnim znanstvenim radovima, međunarodnim i nacionalnim projektima, dodijeljenim prizna-

njima i nagradama te ugovorima o suradnji s gospodarskim i javnim subjektima. Stečene spoznaje o najnovijim dostignućima u razvoju i primjeni tekstilne znanosti i tehnologije u nastavi i znanstvenom radu prenosim na studente i mlade suradnike. Aktivna sam u području inovacija, čime doprinosim međunarodnoj promociji Tekstilno-tehnološkog fakulteta i Sveučilišta u Zagrebu.

A dodijeljena Nagrada za osobni doprinos znanstvenom području tehničke znanosti i znanstvenom polju tekstilna tehnologija priznanje je mom matičnom Tekstilno-tehnološkom fakultetu!

DOBITNICI DRŽAVNE
NAGRADE ZA Znanost
- DOJMOVI LAUREATA...

prof. dr. sc. Šime Demo,
Fakultet hrvatskih studija

- Godišnja nagradu za znanost dodijeljena mi je za monografiju na kojoj sam, više ili manje intenzivno, radio 12 godina, napisavši u međuvremenu još jednu knjigu i veći broj članaka o srodnoj tematici. Premda joj se, znajući koliko je vrhunskih radova izašlo u 2023., nisam previše nadao, riječi onih koji su čitali dijelove rukopisa, a potom i recenzenata, uvjeravale su me u to da će ono što radim biti ljudima korisno. Stoga se nadam da će ovako stečen publicitet pomoći tomu da se javna

percepcija o bogatstvu i relevantnosti latinske književnosti proširi s antičkoga razdoblja na jednako fascinantno srednjovjekovlje i novovjekovlje.

Ovo je priznanje u mojim očima dobilo posebnu težinu kad sam upozoren na to da su, u svim kategorijama, dodijeljene ukupno tek dvije nagrade za humanističke znanosti. To pokazuje koliko je zahtjevan posao u našem znanstvenom području učiniti kvalitetu vidljivom i prepoznatljivom. Tomu bih pridodao i poruku sadašnjim i budućim studentima: Nije teško osvijestiti činjenicu da su humanistička istraživanja aktualna i zanimljiva – samo treba u njih uložiti zdravu dozu truda i strpljenja.

izv. prof. dr. sc. Ana Jurinjak Tušek,
Prehrambeno-biotehnološki fakultet

- Jako sam ponosna što sam izabrana za dobitnicu Državne nagrade za znanost. Ova nagrada predstavlja veliko priznanje struke za moj doprinos znanosti i istraživanju te je ujedno potvrda dugogodišnjeg rada i predanosti. Uz osobno zadovoljstvo, vjerujem da će nagrada otvoriti nova vrata za buduća istraživanja, projekte i suradnje, kako na nacionalnoj tako i na međunarodnoj razini. Istovremeno, ona mi pruža dodatni poticaj za nastavak znanstvenog rada i daljnji doprinos području u kojem djelujem. Dobitnici državnih nagrada

često postaju prepoznatljivi široj javnosti, što im omogućuje veći utjecaj na popularizaciju znanosti i edukaciju zajednice. U tom smislu, nadam se da će ovo priznanje pridonijeti podizanju svijesti o vrijednosti znanstvenih istraživanja te potaknuti interes mladih za sudjelovanje u znanosti.

Posebno vjerujem da javna popularizacija znanstvenih istraživanja može potaknuti sadašnje i buduće studente da se s entuzijazmom uključe u znanstveni rad, jer znanost nije samo poziv nego i prilika za stvaranje novih ideja i rješenja.

dr. sc. Joso Vukelić, prof. emer.,
Fakultet šumarstva i drvne tehnologije:

- Godišnja državna nagrada za znanost iznimno je vrijedno osobno priznanje za postignute rezultate u objavi, prezentaciji i popularizaciji znanstvenih postignuća koje sam sa suradnicima ostvario u 2023. godini. Ona se odnose na objavu znanstvenih monografija i stručnih priručnika, organiziranje i predavanje na stručnim javnim radionicama i sudjelovanje u znanstvenim projektima i TV emisijama. Nagrada je također priznanje brojnim suradnicima na predanom dugogodišnjem radu i korektnoj su-

radnji na Fakultetu i u institutu Oikon, a istovremeno je poticaj ostalim kolegicama i kolegama da ustraju na postizanja vrijednih znanstvenih spoznaja koje se moraju javno obznaniti i predstaviti u široj znanstvenoj i društvenoj zajednici. Samo vidljivi i prepoznatljivi rezultati vode k napretku jednog društva i rješavanju brojnih problema s kojima se ono danas susreće.

Nema sumnje da će na tom putu u Fakultetu šumarstva i drvne tehnologije, ali i u drugim znanstvenim i stručnim institucijama u hrvatskom šumarstvu i drvnoj tehnologiji, kao i u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih RH, imati trajnu i učinkovitu potporu.

RIJEČ DEKANA...

Potvrda dugogodišnje
vrhunske kvalitete
znanstvenoistraživačkoga rada!

prof. dr. sc. Sanja Sever Mališ,
Sveučilište u Zagrebu Ekonomski fakultet

- Dobitak Državne nagrade za znanost značajno doprinosi renomeu Ekonomskoga fakulteta jer predstavlja priznanje izvrsnosti u znanstvenoistraživačkom radu. Ova nagrada potvrđuje kvalitetu istraživanja i inovacija koje Fakultet provodi te ističe njegovu predanost unaprjeđenju znanosti i obrazovanja. To uvelike pomaže pri domaćim i inozemnim akreditacijama. Za sadašnje studente, ovakva priznanja mogu biti izvor ponosa i motivacije, jer im pružaju uvjerenje da su dio institucije koja je prepoznata po svojoj izvrsnosti. Također, nagrade mogu privući buduće studente jer im signaliziraju da će dobiti kvalitetno obrazovanje i imati priliku sudjelovati u vrhunskim istraživačkim projektima.

prof. dr. sc. Marin Vodanović,
Sveučilište u Zagrebu Stomatološki fakultet

- Dodjela ove nagrade još je jedna potvrda dugogodišnje vrhunske kvalitete znanstvenoistraživačkog rada na Stomatološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, čime se dodatno jača njegov ugled u akademskom i stručnom svijetu. Takva priznanja motiviraju ne samo naše nastavnike nego i naše studente, pokazujući im snagu istraživanja i moć znanstvene posvećenosti, dok budućim studentima daju uvjerljiv razlog da izaberu naš fakultet kao mjesto gdje se stvaraju budući predvodnici razvoja stomatologije, ali i znanstvenici svjetskog formata koji uspješno spajaju znanost i struku na dobrobit oralnog zdravlja svih nas.

prof. dr. sc. Verica Dragović-Uzelac,
Sveučilište u Zagrebu Prehrambeno-biotehnološki fakultet

- Ovakve nagrade doprinose jačanju ugleda SUZG PBF-a kao institucije koja ne samo da stvara nova znanja nego i aktivno sudjeluje u njihovoj primjeni kroz inovacije i suradnju s akademskom zajednicom, industrijom i drugim relevantnim sektorima. Za naše sadašnje i buduće studente ovo je dodatna potvrda da biraju fakultet koji pruža najbolje uvjete za akademski i profesionalni razvoj. Imati priliku učiti i raditi uz znanstvenike koji su nositelji ovakvih priznanja znači dobiti obrazovanje vrhunske kvalitete, temeljeno na najnovijim znanstvenim spoznajama i istraživačkim postignućima. Također, ovakva priznanja motiviraju studente na uključivanje u istraživačke projekte, pružajući im ne samo vrijedna iskustva nego i putokaz prema vlastitim uspjesima u znanosti i struci.

prof. dr. sc. Vedran Bilas,
Sveučilište u Zagrebu Fakultet elektrotehnike i računarstva

- Ponekad zaboravljamo koliko je za kolektiv i za pojedince važno već samo nominiranje za nagrade, koliko je važno da kolegice i kolege prate vaš razvoj, rad i rezultate. I to u svim fazama profesionalnog razvoja. Obično su nominirani za nacionalne nagrade već nagrađeni institucijskim priznanjima, pa je nacionalna nagrada i potvrda kvalitete institucije. Kada imate nagrađene u više kategorija, ulazite u mali krug istraživački najaktivnijih institucija. Posebice nas veseli da ove godine imamo nagrađene mlade znanstvenike u tehničkim i u prirodnim znanostima. Naši zavodi za primijenjenu matematiku i primijenjenu fiziku naša su snaga i velik potencijal za multidisciplinarnu suradnju.

prof. dr. sc. Anica Hursa Šajatović,
Sveučilište u Zagrebu Tekstilno-tehnološki fakultet

- Dobiti ovakvu nagradu pokazatelj je kvalitete znanstvenoistraživačkoga rada koji se provodi na Fakultetu te je od iznimnog značaja za podizanje renomea Fakulteta u akademskoj zajednici i široj javnosti. Rezultate znanstvenih istraživanja i spoznaja nastavnici prezentiraju studentima u okviru nastave, osobito na višim razinama (diplomska i doktorska), te oni na taj način već tijekom studija dobivaju znanja koja će im biti važna nakon zapošljavanja. Kao dekanica Tekstilno-tehnološkoga fakulteta iznimno sam ponosna da je Državna nagrada za znanost dodijeljena upravo profesoricu Pušić. Ova nagrada rezultat je njezina dugogodišnjeg kontinuiranog i predanog rada na razvoju novih metoda i novih ekološki prihvatljivih deterdženata te osmišljavanju inovacija u području održavanja i njege tekstila i odjeće. ///

Sveučilište u Zagrebu stipendira 520 studenata s 1800 eura

Na natječaj se prijavilo 1117 kandidata,
a na temelju određenih uvjeta i kriterija stipendije su dodijeljene u 5 kategorija.

PIŠE: Ana Konta

S tipendije za akademsku godinu 2024./2025. dobit će čak 520 studenata Sveučilišta u Zagrebu na temelju odluke Senata, a na prijedlog Povjerenstva za dodjelu stipendija Sveučilišta u Zagrebu i Rektorskoga kolegija u širem sastavu. Odlučeno je to na 3. sjednici Senata 16. prosinca 2024. nakon provedenoga natječaja za dodjelu stipendija redovitim studentima sveučilišnih prijediplomskih, integriranih prijediplomskih i diplomskih, diplomskih te stručnih prijediplomskih i diplomskih studija. Ukupni iznos pojedine stipendije za svaku od kategorija je 1.800 eura po studentu. Interes za stipendiranje bio je veći nego za proteklu akademsku godinu.

Na natječaj se moglo isključivo javiti elektroničkim putem upisivanjem podataka u aplikaciju od 16. listopada do 6. studenoga 2024. Na Sveučilište je pristiglo ukupno 1117 prijava. Studentima, kao i njihovim roditeljima koji im podmiruju troškove studiranja, novčane stipendije puno znače. Studentima koji dolaze u Zagreb ili Varaždin često ti iznosi pokrivaju ili pomažu podmiriti troškove stanarine, a nekima omogućuju bolji i bogatiji studentski život.

Stipendije Sveučilišta u Zagrebu za ak. god. 2024./2025. dodijeljene su u 5 kategorija:

- A. STIPENDIJE ZA IZVRSNOST** dodjeljuju se studentima koji se nalaze u 10 % najuspješnijih studenata na studijskom program. Za ovu akademsku godinu dodijeljene su 432 stipendije. Bilo je prijavljeno 911 kandidata, 121 više nego prošle godine.
- B. STIPENDIJE ZA STUDENTE KOJI STUDIRAJU NASTAVNIČKE STUDIJSKE PROGRAME U PODRUČJU MATEMATIKE, PRIRODNIH ZNANOSTI I INFORMATIKE (STEM)** dodijeljene su 4 stipendije umjesto predviđenih 40. Za ovu kategoriju, valja napomenuti, bilo je prijavljeno 7 kandidata. No, 2 kandidata nisu udovoljavala svim natječajnim kriterijima, a jedan je nakon objave privremenih rezultata odustao od stipendije.
- C. STIPENDIJE USPJEŠNIM STUDENTIMA ŠPORTAŠIMA** dobit će 10 studenata.
- D. STIPENDIJE PODZASTUPLJENIM I RANJIVIM SKUPINAMA STUDENATA** – dodijelit će se 54 stipendije. Stipendiju dobivaju 3 studenta iz obitelji nižega socioekonomskog statusa, 31 student s invaliditetom, 17 studenata s djecom te 3 studenta iz alternativne skrbi. Čak 93 kandidata nisu udovoljila svim natječajnim kriterijima, a 4 ih je nakon privremenih rezultata odustalo od stipendije.
- E. STIPENDIJE ZA STUDENTE UMJETNIČKOGA PODRUČJA** dobit će 20 studenata. Na natječaj u ovoj kategoriji bila su se prijavila 33 studenata, 3 manje nego prošle godine.

Dodjela stipendija Sveučilišta u Zagrebu studente motivira da postižetu visoke rezultate u svome akademskom radu, isto tako pruža financijsku sigurnost, pomaže studentima i njihovim obiteljima u suočavanju s troškovima obrazovanja, knjiga i smještaja, a najvažnije, čini obrazovanje dostupnim i pristupačnim. Time Sveučilište u Zagrebu potvrđuje akademsku izvrsnost te odgovora na društvene potrebe. Svečana dodjela stipendija održat će se 30. siječnja u sjedištu Rektorata Sveučilišta u Zagrebu, u zgradi Regionalnoga centra za razvoj poduzetničkih kompetencija za zemlje jugoistočne Europe – SEECEL. ///

KLARA CIFREK IZ ZAGREBA
STUDENTICA 5. GODINE MEDICINSKOGA
FAKULTETA

„Moram priznati da mi stipendija Sveučilišta u Zagrebu puno znači. Prije svega, to je jedno lijepo priznanje za moj rad i uspjeh na studiju, a drugo, taj novac koji dobijem mi omogućuje da si priuštim i nešto više nego što mi moj mjesečni budžet dopušta. Tako si nekad kupim majicu koju poželim, odem na koncert, u kino, platim svaki mjesec članarinu za ples. U svakom slučaju, prezadovoljna sam i ovo je već četvrti put da sam dobitnica sveučilišne stipendije.”

JAKOV ČORAK IZ ZAGREBA
STUDENT 5. GODINE EKONOMSKOGA
FAKULTETA, SMJER EKONOMSKA ANALITIKA

„Počasćen sam kao dobitnik ove stipendije jer je to najviše priznanje i nagrada za moj rad, ustrajnost i uspjeh na fakultetu. Naravno, i moji roditelji su ponosni na to. Novac koji dobijem stavim sa strane pa onda potrošim na nešto što mi zaista treba, a priuštiti si i neko putovanje jer volim putovati i upoznavati nove zemlje i kulture.”

KLARA GROŠANIĆ
IZ LOPATINCA KRAJ ČAKOVCA
STUDENTICA 5. GODINE, SMJER FIZIČKA
GEOGRAFIJA S GEOEKOLOGIJOM PMF-A

„Sveučilišna stipendija je jako lijepa nagrada i priznanje za moj trud i dodatna potvrda da je to što radim prepoznato i cijenjeno. Uz sve to, ovo je i poticaj da tako nastavim i dalje. Već sam bila dobitnica te stipendije i vrlo dobro znam kako ju na najbolji način iskoristiti. Kako s Klubom studenata odlazim na studentske razmjene, novac koji dobijem uglavnom trošim na putovanja. Na razmjenama sam već bila u Estoniji, Rumunjskoj i Finskoj i mogu samo reći da su me posjeti tim zemljama jako obogatili, kao i ljudi koje sam ondje upoznala.”

Humanitarna djelatnost

Edukacijsko-rehabilitacijskoga fakulteta

Studenti se uključuju u humanitarne aktivnosti
i tako stvaraju prilike za stjecanje iskustava o „pravom” svijetu.

PIŠU: **doc. dr. sc. Ana Katušić** i **izv. prof. dr. sc. Luka Bonetti**, Sveučilište u Zagrebu Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet
FOTO: Sveučilište u Zagrebu Edukacijsko-rehabilitacijski fakulte

Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu (ERF) ustrojava i izvodi sveučilišne studijske programe logopedije, edukacijske rehabilitacije i socijalne pedagogije te razvija znanstvenoistraživački i visokostručni rad u tim područjima. Njegova je *misija* obrazovanje temeljeno na znanstvenim spoznajama iz navedenih područja radi uključivanja ranjivih/rizičnih skupina u zajednicu, djelujući prema pojedincu i socijalnoj okolini, te utjecaj na javne politike i društvenu dobrobit, uz poštovanje načela profesionalne etičnosti i odgovornosti. ERF teži međunarodnoj prepoznatljivosti svojom izvrsnošću u nastavnom i znanstvenoistraživačkom radu te profesionalnom utjecaju na okružje u kojem djeluje (www.erf.unizg.hr).

Brzo je vidljivo kojim to vrijednostima ERF želi postizati spomenutu misiju i viziju: odgovornošću, suosjećanjem, uključenošću, zalaganjem za pravедnost, radom na širenju osobnih i društvenih vidika, pomaganjem svih oblika angažmana za opću dobrobit te promicanjem kulture uvažavanja, tolerancije, destigmatizacije i demarginalizacije. U tom je smjeru ERF desetljećima ulagao te sada njegovi djelatnici i studenti u cijelosti ispunjavaju ta poslovno-etička očekivanja.

Sveučilišta i njihovi fakulteti kao centri stvaranja novih znanja imaju jedinstvenu ulogu u oblikovanju društva. Vrijeme koje mladi ljudi provedu na fakultetima sasvim je dovoljno da se njihovi svjetonazori ustroje u skladu s nabrojenim vrijednostima kako bi se kasnije, u najproduktivnijim godinama, mogli zauzimati

Humanitarnim radom studenti razvijaju solidarnost i ideje kako potaknuti druge na veći društveni angažman te povezuju ERF sa zajednicom.

za društvene promjene, inicirati ih, provoditi te iznova zazivati neke druge. Zato na ERF-u među studentima raspirujemo intrinzičnu motivaciju za činjenje dobra za druge, bez ikakve nagrade, samo uz

obrazloženje da jedino tako svijet može ići prema nekoj svojoj boljoj inačici.

Usmjeravanjem studenata na samostalan odabir tema i aktivnosti koje će postati njihov sljedeći društveni izazov, njeguje se ljudski aspekt humanitarnoga rada na ERF-u: životno iskusni(ji) djelatnici Fakulteta vlastitim primjerima usmjeravaju neiskusne mlade osobe na društveno korisne aktivnosti, umjesto da se u interakcijama strogo drže poslovnoga odnosa profesor – student, i upravo to intonira ERF-ov humanitarizam. Naposljetku, sveučilišta i fakulteti izvor su tema o prirodi i društvu, globalnim krizama te obrazovnim, zdravstvenim i političkim pitanjima, pa je samo prirodno da ih studenti slobodno, bez straha od neodobravanja ili kazne – konzumiraju. Takva je praksa na ERF-u sada uvriježena.

S pragmatičnijega stajališta, omogućavanjem da se studenti uključe u humanitarne aktivnosti stvaraju se prilike za stjecanje iskustava o „pravom” svijetu, i to bi trebao biti interes bilo kojega sveučilišta, odnosno njegovih fakulteta. Pojmovima poput *upornosti, posvećenosti, vođenja, rješavanja problema, umreživanja, partnerstva, suradnje* ili *timskoga rada* točno značenje može se pridodati jedino iskustvom, a budući da će se takve osobne kvalitete očekivati od studenata u profesionalnom životu, nužno je stu-

dentima nuditi prilike da takva iskustva steknu. Uključivanjem u humanitarne aktivnosti studenti mogu osjetiti društvenu (ne)pravdu, duge i mukotrpne korake kojima se stječu ljudska prava te tanku nit na kojoj iznad svih naših glava visi prijetnja bolesti i siromaštva. Humanitarnim radom studenti razvijaju solidarnost i ideje kako potaknuti druge na veći društveni angažman te povezuju ERF sa zajednicom, što olakšava transfer rezultata znanstvenih aktivnosti prema korisnicima, njihovim obiteljima i društvu u cijelosti.

Prema tome, humanitarni rad važna je sastavnica visokoobrazovnih procesa na ERF-u, kojem je stvaranje suosjećajnoga društva – prioritet. Njime se studente priprema da budu plemeniti i potentni članovi društvene zajednice i time opravdaju društvena ulaganja u njih.

Posljednjih godina na ERF-u su većinu odgovornosti za humanitarni rad preuzeli studenti preko studentskih udruga, a ERF-ovi djelatnici sve više preuzimaju suportivnu ulogu, na što smo iznimno ponosni. Udruge su usmjerene na konkretne aktivnosti za pojedince ili ciljane populacije, no njima se ujedno nastoji i doprijeti do šireg društva, kako bi dubljim razumijevanjem postalo osjetljivije na potrebe korisnika stručnih usluga edukacijskih rehabilitatora, logopeda i socijalnih pedagoga.

1. ZAJEDNIČKO DARIVANJE KRVI NA KAMPUSU BORONGAJ

Ovaj tip aktivnosti osnažuje veze između studentske populacije i šire društvene zajednice jer studenti svojim postupkom aktivno doprinose potrebama bolesnih i povrijeđenih ljudi.

3. SVJETSKI DAN SLUHA

Tribina, povodom Svjetskoga dana sluha, imala je za cilj podići društvenu svijest o rastućem problemu oštećenja sluha u svijetu i Hrvatskoj. Stručnom edukacijom, panel-diskusijom i medijskom promidžbom događaj je pridonio u daljnjem promicanju važnosti prevencije i rehabilitacije osoba s oštećenjem sluha.

2. DAN CRVENIH HALJINA

Događaj na ERF-u u sklopu Dana crvenih haljina pružio je važnu priliku za podizanje svijesti o specifičnostima moždanoga udara u žena, kao i za promicanje važnosti prevencije, prepoznavanja simptoma i rehabilitacije.

Dan crvenih haljina na ERF-u.

4. KOMUNIKACIJA S DJECOM S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Cilj predavanja bio je potaknuti pozitivne promjene među studentskom populacijom, posebice među studentima koji će se u svom budućem profesionalnom djelovanju susresti s različitim populacijama.

Predavanje studenata ERF-a o komunikaciji djece s teškoćama u razvoju za studentsku sekciju Bolnica za medvjediće i studente osječkoga Medicinskog fakulteta.

5. SPEKTAR (NE)ZNANJA O AUTIZMU

U sklopu događaja upriličena je promocija radova poznatih autističnih umjetnika i djece Centra za odgoj i obrazovanje Karlovac. Također je organiziran i kviz o mitovima o autizmu, koji je pružio priliku za dublje razumijevanje autizma.

Spektar (ne)znaja o autizmu na ERF-u.

6. SVJETSKI DAN KREATIVNOSTI I INOVACIJA

Cilj je radionica bio kreativnim kanalima pružiti potporu štíćenicima Doma za djecu i mladež Tuškanac podružnice – Prekrižje te ih uključiti u zajedničke aktivnosti s volonterima.

Kreativne radionice studenata edukacijske rehabilitacije sa štíćenicima Doma za nezbrinutu djecu Vugrovec i Doma za djecu i mladež Tuškanac – podružnice Prekrižje.

7. PROJEKT PERSPEKTIVU PROMIJENI, PROMJENE POKRENI

Ovim su projektom studenti edukacijske rehabilitacije imali priliku unaprijediti svoje kompetencije za rad s djecom u području odgoja i obrazovanja, a istodobno doprinijeti senzibilizaciji djece za važnost inkluzije i prihvaćanja različitosti te tako potaknuti pozitivne promjene u zajednici.

Približavanje perspektive osoba s različitim vrstama invaliditeta djeci osnovnoškolske dobi.

8. HUMANITARNI KONCERT U ŽAPCU ZA UDRUGU „KOLIBRIĆI”

Koncert je bio prilika za podizanje svijesti o potrebama djece s vitalnim zdravstvenim izazovima i prikupljanje potrebnih sredstava za nabavku potrepština.

Predaja paketa udruzi „Kolibrići”.

9. MEĐUNARODNI MJESEC SVJESNOSTI O POTPOMOGNUTOJ KOMUNIKACIJI

Cilj je pokazati da komunikacija nije samo verbalna te da svi ljudi zaslužuju imati jednake mogućnosti za izražavanje, dijalog i socijalnu interakciju, bez obzira na to kojim se oblikom komunikacije koriste. Kampanja može nadahnuti mnoge da prepoznaju važnost AAC-a i potiču razvoj društva koje je otvoreno, prihvatljivo i poticajno za sve.

10. PROJEKT KAKO DA UČENIK NE POSTANE MUČENIK DISLEKSIJA, DISGRAFIJA, DISKALKULIJA

Aktivnosti su bile usmjerene povećanju svijesti, smanjenju stigme i pružanju praktičnih savjeta kako bi se poboljšala inkluzija i omogućila ravnopravna prilika za sve. Ovaj projekt također je omogućio studentima da steknu vrijedne vještine i iskustvo u području logopedije i edukacijske rehabilitacije.

11. KROZ RUKE DO SRCA

Ovaj je događaj bio iznimna prilika za podizanje svijesti o prednostima učenja hrvatskoga znakovnoga jezika za djecu s oštećenjem sluha i promicanje inkluzivnoga obrazovanja.

Radionica o hrvatskom znakovnom jeziku za djelatnike zadarskoga DV-a Latica.

12. MEĐUNARODNI DAN SVJESNOSTI O MUCANJU

Ovom se inicijativom željela skrenuti pažnja na izazove s kojima se susreću osobe koje mucaju i podići svijest o važnosti prihvaćanja, razumijevanja i potpore.

Obilježavanje Dana svjesnosti o mucanju ispred Meštrovićeva paviljona u Zagrebu.

13. PROJEKT OSI – OTKRIJ, SPOZNAJ, ISKUSI!

Ovaj projekt je važan korak u promicanju inkluzije, jednakih prava i mogućnosti za osobe s invaliditetom te njihova uključivanja u sve društvene sfere. Međunarodni dan osoba s invaliditetom (3. prosinca) ERF prepoznaje kao priliku da se globalno i lokalno skrene pozornost na prava osoba s invaliditetom, njihovu borbu za ravnopravnost i dostojanstvo te na izazove s kojima se svakodnevno susreću.

Projekt OSI – Otkrij, Spoznaj, Iskusi u SD-u Stjepan Radić.

14. MALA ŠKOLA BRAJICE

Istaknuta je važnost prepoznavanja edukacijskih rehabilitatora kao ključnih aktera u procesu rehabilitacije osoba s oštećenjem vida te potreba za unaprjeđenjem suradnje između oftalmologa i edukacijskih rehabilitatora u svakodnevnoj praksi.

Mala škola brajice za studente i nastavnike Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci.

15. MEĐUNARODNI DAN VOLONTERA U UDRUZI OZANA

Volontiranje ima ključnu ulogu u povezivanju zajednice i izgradnji društva temeljenog na solidarnosti, stoga se provedbom ovoga projekta htjelo podsjetiti na važnost volontiranja, potičući zajednicu da prepozna i cijeni doprinos svih njezinih članova.

Priprema prodajnih božićnih proizvoda korisnika Udruge OZANA i studenata ERF-a.

16. BOŽIĆNA HUMANITARNA AKCIJA ZA DJECU S RASCJEPOM USNE I/ILI NEPCA

Nastavnici i studenti ERF-a ovom su dobrotvornom aktivnosti podržali djecu koja imaju specifične potrebe, čineći božićne blagdane ljepšima za obitelji s djecom s rascjepom usne i/ili nepca.

Nastavnici i studenti ERF-a u humanitarnoj akciji prikupljanja specijalnih bočica za djecu s rascjepom usne i/ili nepca.

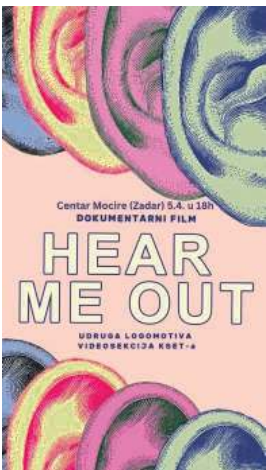
17. BOŽIĆNA HUMANITARNA AKCIJA

Ova zajednička inicijativa studenata iz različitih struka na ERF-u pruža priliku za konkretan doprinos zajednici i za promicanje vrijednosti humanosti, solidarnosti i socijalne odgovornosti. Donacije koje su prikupljene koriste se za osiguravanje osnovnih životnih potreba za beskućnike i osobe koje žive u ekstremnom siromaštvu, čime se ne samo poboljšava kvaliteta njihovih života, nego se šalje i snažna poruka o važnosti društvene uključenosti i pomoći onima kojima je najpotrebnija.

18. BOŽIĆNI HUMANITARNI KVIZ

Ovakve akcije potiču studente na sudjelovanje u humanitarnim projektima, razvijajući svijest o važnosti zajedništva i zajedničkoga djelovanja za dobrobit drugih.

Božićni humanitarni kviz za Centar za ranu intervenciju u djetinjstvu MURID.

19. PREDSTAVLJANJE FILMA HEAR ME OUT

Ovaj događaj imao je značajan društveni utjecaj jer omogućuje javnosti bolje razumijevanje izazova s kojima se susreću osobe s oštećenjem sluha i njihovi roditelji. Uz angažman stručnjaka i zajednice, ovaj događaj može pomoći u daljnjem promicanju inkluzije i razumijevanja među različitim društvenim skupinama.

20. PRIKUPLJANJE IGRAČAKA I SLIKOVNICA

Ova inicijativa doprinosi podizanju svijesti o potrebi za potporom djeci i njihovim obiteljima koji se bore s rakom i drugim teškim bolestima. Sudjelujući u ovoj akciji, studenti i nastavnici ERF-a izravno su ne samo pridonijeli poboljšanju kvalitete života oboljele djece nego i podržali centar „Krugovi” u njihovim naporima da pružaju emocionalnu, psihološku i praktičnu potporu oboljelima i njihovim obiteljima.///

OD ZNANSTVENIH TERENSKIH ISTRAŽIVANJA DO RADIONICA ZA DJECU

Geotehnički fakultet Sveučilišta u Zagrebu proslavio svoj dan

Svečanom sjednicom Fakultetskoga vijeća i dodjelom priznanja najuspješnijim studentima, partnerima Fakulteta i najistaknutijim djelatnicima obilježen je Dan fakulteta odnosno **55. rođendan** ove visokoobrazovne ustanove, sastavnice Sveučilišta u Zagrebu, sa sjedištem u Varaždinu.

PIŠE I SNIMIO: Branko Nad

Geotehnički fakultet u Varaždinu, jedina sastavnica Sveučilišta u Zagrebu koja u sjeverozapadnoj Hrvatskoj izvodi sveučilišne studijske programe u području tehničkih znanosti, proslavio je svoj dan.

Svečanom sjednicom Fakultetskoga vijeća i dodjelom priznanja najuspješnijim studentima, partnerima Fakulteta i najistaknutijim djelatnicima obilježen je Dan fakulteta odnosno 55. rođendan ove visokoobrazovne ustanove. Naime, korijeni GFV-a sežu u 1969. godinu, kada je osnovana Viša tehnička rudarsko-geoistraživačka škola Varaždin, na kojoj se nastava izvodila pet semestara, sa smjerovima Geotehnika, Hidrotehnika, Površinski kopovi i kamenolomi.

S prvim danom mjeseca listopada s radom je započela nova uprava Fakulteta, pa je dekanica **izv. prof. dr. sc. Ivana Grčić** istaknula kako su uspjesi ove ustanove rezultat zajedničkoga rada i truda 65 zaposlenika, koliko ih danas ima na Geotehničkom fakultetu, te dakako – 118 studenata:

„I dalje djelujemo u četiri zavoda, koji sudjeluju u stručnim poslovima koji su pak i ove godine rezultirali brojnim terenskim radovima, posjetima i uzorkovanjima, i prihodima koji malo po malo kapaju. Kad smo kod pozitivnih financijskih aspekata, zahvaljujući instaliranoj solarnoj elektrani ostvarili smo i značajne uštede energije, nekih 65 posto po kilovatsatu”, rekla je u svojem govoru dekanica Grčić.

Dodala je da su terenski radovi bili vezani i za znanstvena istraživanja, od kojih je istaknula uzorkovanja površinskih i podzemnih voda, zraka i plinova na odlagalištima otpada te seizmološka mjerenja.

Fakultet je organizirao terensku nastavu na raznim lokacijama zahvaljujući suradnji s poslovnim subjektima i ustanovama, a i ove su godine bili aktivni na domaćim i međunarodnim konferencijama.

Dekanica Ivana Grčić s prodekanima

Geotehnički fakultet može se pohvaliti uspješnom suradnjom s gospodarskim partnerima, bez kojih je teško kreirati dio nastave i prakse koji je važan za studente.

„I dalje provodimo STEM radionice za osnovne i srednje škole, gotovo svaki petak, sudjelovali smo na 3. tjednu znanosti u organizaciji MUZZA-e, obilježili smo ponovno i Svjetski dan zaštite okoliša, koji planiramo i proširiti te obogatiti novim sadržajima. Najviše se pak ponosimo što smo u zadnjih godinu dana dobili čak četiri nova doktora znanosti, pa im i u ime cijelog Geotehničkog fakulteta čestitam”, zaključila je dekanica Ivana Grčić.

Dan fakulteta djelatnicima i studentima čestitao je i zagrebački rektor **prof. dr. sc. Stjepan Lakušić**, istaknuvši da se GFV može pohvaliti jako dobrom suradnjom s gospodarskim partnerima, bez kojih je teško kreirati dio nastave i prakse koji je važan za studente, ali i za pokretanje i realizaciju znanstvenih projekata:

„Obrazujete stručnjake, inženjere okoliša koji pokrivaju područje geotehnike, zaštite okoliša i zbrinjavanja otpada. Podižete vrijednost časopisa izvrsnim temama, organizirate i sudjelujete na brojnim konferencijama. Kao fakultet, možete se pohvaliti i snažnom potporom lokalne uprave, grada i županije koji su prepoznali vašu vrijednost i aktivnosti koje provodite. Budite sretni što imate veliku potporu župana, gradonačelnika i ostalih gradova u okruženju. Ovaj fakultet nudi programe s iskorakom, iz godine u godinu se trudi privući studente, razvijati projekte i inovacije. Uz to ostvaruje suradnju s ministarstvima, posebice Ministarstvom zaštite okoliša i zelene tranzicije te priprema nove naraštaje stručnjaka koji će raditi u gospodarstvu i javnim upravama. Gledajući kroz povijest,

Nagrade najboljim studentima za postignuti uspjeh

Nagrađene su studentice sveučilišnoga prijediplomskoga studija *Inženjerstvo okoliša*:

SIMONA JAMBROŠIĆ – prosjek ocjena 4,74
LAURA VARGA – prosjek ocjena 4,58
ELA FELENDEŠ – prosjek ocjena 4,42

Među studentima diplomskoga studija nagrađeni su:

ENA LUKETIĆ – smjer *Upravljanje okolišem*
SILVIO ŠENJUG – smjer *Geoinženjerstvo okoliša*
TENA MAGDIĆ – smjer *Upravljanje vodama*

Dekanova nagrada i priznanja

Dekanovu nagradu dobila je TEA PODBOJEC.

Dekanovo priznanje dodjeljuje se: LANI LOBOREC, JELENI MALOIĆ i ELI FELENDEŠ, STUDENTSKOM ZBORU GFV-a, DORI VARJAČIĆ.

Ove godine nagrađena je i studentska športska aktivnost. Zahvaljuju se ANDREJI PAKASIN i KATARINI LUGARIĆ što su se odazvale pozivu Sveučilišta i otrčale poznatu utrku *Wings 4 life* u Zadru.

Nagrade su pripale SARI HOHNJEC, PETRI RAJN, EMI DVORŠČAK, PAULI POMPER, TEI GOLUBOVIĆ, LANI LOBOREC i MATEI KALANJ.

Nagrade za znanstvenu izvrsnost i za znanstvene projekte

U kategoriji znanstvene izvrsnosti za zaposlene u znanstveno-nastavnim zvanjima nagrađena je docentica LUCIJA RADETIĆ.

Nagradu za znanstvenu izvrsnost za zaposlene u suradničkim zvanjima dobila je asistentica PAULA BENJAK.

Nagradom za znanstvenu izvrsnost i projekte u 2024. godini nagrađeni su profesorica ALEKSANDRA ANIĆ VUČINIĆ i docent DAVOR STANKO.

Priznanja i zahvalnice djelatnicima i pojedincima izvan Fakulteta

Priznanje za doprinos Fakultetu u ostvarivanju vlastitih sredstava suradnjom s gospodarstvom dobila je profesorica ALEKSANDRA ANIĆ VUČINIĆ.

Zahvalnicu za iznimno zalaganje djelatnika primio je profesor NIKOLA SAKAČ.

Na prijedlog ostalih zaposlenika, za kvalitetu, ažurnost i opseg povjerenog posla zahvalnica se dodjeljuje gđi KATICI GRDAN.

Za uspješnu suradnju na Interreg Central Europe projektu Maurice nagrađuje se inženjer građevine VELIMIR VUJEC.

Priznanje suradnim tvrtkama i institucijama

Priznanje su dobili Varkom d. o. o. i Istarsko veleučilište.

Zahvalnica povodom odlaska u mirovinu

U protekloj su godini PREDRAG LONČAR i KATICA LESKOVAR otišli u zasluženu mirovinu.

Priznanja najistaknutijem pojedincu fakulteta

Priznanje za posebna dostignuća u stručnom radu i angažmanu u zajednici za višegodišnje razdoblje dobila je inženjerka građevine MIRNA AMADORI.

Priznanje *Prijatelj GFV-a*

„Ovo priznanje želimo uručiti osobi koja je svojim trudom i zalaganjem sudjelovala s našim zaposlenicima u brojnim projektima, znanstvenim radovima, konferencijama, povjerenstvima. Njegov prijateljski duh prepoznat je u riječima potpore kolegama, iskazivanju pomoći mladim istraživačima, kao i u iskazivanju malih znakova pažnje. U svojim posjetama nerijetko nas razveseli rođendanskom tortom, kavom ili nekim novim materijalom za rad. Profesore IVANE BRNARDIĆU, hvala Vam.”

Izvješće nove dekanice Ivane Grčić

Nagrade najboljim studentima

u proteklih pedeset pet godina učinili ste mnogo. Najveći dio sredstava koji se provode u programima Europske unije usmjereno je k zaštiti okoliša, zato nastavite i dalje unaprijeđivati svoje programe koji će pripremiti najbolje stručnjake u području zelene politike i održivoga društva”, rekao je rektor Lakušić.

Glazbene točke pripale su **mladom bendu Mod32**, koji nas je oduševio pomalo neobičnim odabirom skladbi, odnosno pjesmama koje se inače ne mogu čuti na fakultetskim obljetnicama. Poslije smo doznali da je sama dekanica poželjela da to budu *Purple Rain* američkoga glazbenika Princea i *Paradise City* hard rock sastava Guns N’ Roses.

Posebno je svečano bilo u drugom dijelu programa, kada su dekanica i prodekani priznanjima i zahvalnicama nagradili studente, djelatnike, bivše djelatnike te partnere iz industrije koji potpomažu GFV-ove znanstveno-nastavne težnje.

Da je pak riječ o posebnom fakultetu dokazala je i sama završnica svečane sjednice, u kojoj je uzvanicima premijerno pušten animirani film, nastao pomoću naj-suvremenijih digitalnih alata i umjetne inteligencije, a kojim se upozorava na potrebu zajedničkoga djelovanja radi očuvanja okoliša i osiguravanja zdrave (i zdravije) budućnosti za naraštaje koji tek dolaze. **///**

Kroz svečanost su nas vodili Marija Knez i Saša Zavrtnik

Svečano proslavljena

50. obljetnica osnutka i Dan Fakulteta organizacije i informatike

Fakultet organizacije i informatike (FOI), sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, svečano je obilježio svoju 50. obljetnicu osnutka i 62 godine postojanja. Svečana sjednica održana je u Hrvatskom narodnom kazalištu u Varaždinu, gdje se okupila šira FOI-jeva zajednica, uključujući zaposlenike, studente, partnere i prijatelje Fakulteta.

PIŠE: Vika Kerekeš

Dekanica FOI-ja, **prof. dr. sc. Marina Klačmer Čalopa**, u svojem je govoru istaknula ključne prekretnice u povijesti Fakulteta. Upravo na taj dan, 18. prosinca, prije 50 godina, Viša ekonomska škola prerasla je u Fakultet organizacije i informatike, a samo godinu dana kasnije postala je dijelom najvećega i najstarijega hrvatskoga sveučilišta – Sveučilišta u Zagrebu.

FOI danas stvara jedinstvenu simbiozu između akademske zajednice i gospodarstva, uz aktivno sudjelovanje partnera iz industrije u oblikovanju nastavnih programa i strateških projekata.

Dekanica FOI-ja prof. dr. sc. Marina Klačmer Čalopa

Kako i tada, tako i danas, temelj svake institucije su ljudi. Posebna zahvala upućena je onima koji su tijekom proteklih desetljeća oblikovali FOI – njihovoj viziji i hrabrosti za uvođenje inovacija, zahvaljujući čemu je Fakultet postao prvi u regiji s naglaskom na informatiku i informacijske znanosti. Od samih početaka FOI je bio predvodnik – od uvođenja smjera „obrada podataka” 1968./69., in-

Nagrađeni studenti

stalacije računala BULL i uspostave dodiplomskih studija s informatikom u fokusu, do stvaranja posebnoga znanstvenoga polja informacijskih znanosti 1983. godine, koje je FOI pozicioniralo kao ključnoga aktera u tom području. Fakultet je tijekom pola stoljeća pratio dinamične promjene u razvoju informacijsko-komunikacijskih tehnologija, prilagođavao svoje programe potrebama industrije te postao lider u obrazovanju stručnjaka za digitalno doba. Kraj 1980-ih i početak 1990-ih obilježili su novi iskoraci – razvoj poslovne informatike, osnutak Centra za informatiku kao ključnoga inkubatora te brojni inovativni projekti koji su oblikovali hrvatsku informatičku scenu.

FOI danas stvara jedinstvenu simbiozu između akademske zajednice i gospodarstva, uz aktivno sudjelovanje partnera iz industrije u oblikovanju nastavnih programa i strateških projekata. Upravo mu ta sinergija omogućuje doprinositi razvoju gospodarstva i poticati digitalnu transformaciju, pružajući studentima obrazovanje usklađeno s potrebama tržišta.

Predstavljen je i **FOI AI asistent**, inovativan *chatbot* razvijen povodom 50. obljetnice, koji korisnicima nudi odgovore na pitanja o povijesti i razvoju Fakulteta.

Tijekom svoje povijesti, FOI je bio ispred svog vremena, stvarajući trendove u obrazovanju, znanosti i suradnji s industrijom, koja i danas ima ključnu ulogu u oblikovanju njegovih nastavnih programa i strateških inicijativa.

DODIJELJENE NAGRADE I PRIZNANJA

Svečanost je bila prilika za dodjelu nagrada i priznanja istaknutim pojedincima i organizacijama.

Nagradu za **životno djelo** primio je **prof. dr. sc. Damir Dobrinić**, nagrada za **posebna postignuća u znanstvenoistraživačkom radu** dodijeljena je **prof. dr. sc. Zlatku Erjavcu**, a za **nastavni rad** **doc. dr. sc. Dini Korent**. Među nenastavnim osobljem nagrađeni su **Goran Leskovar, mag. iur.**, za iznimno zalaganje i **Ivica Gašparac, mag. inf.**, za predan rad. Nagrada za **izniman doprinos društvu** pripala je **doc. dr. sc. Matiji Novaku**.

Nagrade za **najbolji prosjek ocjena** primili su **Marina Jendrašić, Filip Novak, Nino Lončar, Ana Rudolf, Sebastijan Geček, Tihana Triplat, Anja Kolarić, Žana Marija Podgorelec, Matko Kekez, Tin Tomašić, Melanija Štefan, Ana Novak i Klara Šilec**. Uz to, nagrade za **iznimna znanstvena, stručna**

i športska postignuća dodijeljene su brojnim studentima, među kojima su Matea Adlašić, Lovro Babić, Jakob Bertović, Nikola Bešenski, Elena Brebrić, Josip Budak, Sven Cerovec, Lucijana Čančar, Igor Dačnik, Dorotea Dananić, Martin Dobec, Karlo Đukin, Matija Fric, Ivan Giljević, Mateja Gršeta, Vanesa Gudić, Anamarija Horvat, Marko Hranić, Matea Ilišević, Jan Ivančić, Franka Ivas, Franka Jerbić, Ivan Juras, Ivan Kučan, Luka Kukec, Klara Lupoglavac, Roberto Mandekić, Matej Marijan, Ivan Mihelić, Luka Mikulić, Tin Milanović, Sebastijan Njegovan, Domagoj Sitar, Korina Sterle, Fran Sviličić, Patrik Šantek, Ema Tomičić, Tome Trnjanać, Ivan Vincek, Lino Zadravec, Mislav Žnidarec, Karla Franović, Sara Sušac, Tomislav Hlevnjak, Petar Matišić, Stanko Smrček i Filip Šoštarić.

Povelja **Prijatelj FOI-ja** za iznimnu suradnju i promicanje Fakulteta pripala je prof. Wim van Petegemu s Kato-

kim projektima i suradnjom s industrijom, a poseban uspjeh u protekloj godini donosi EFMD akreditacija za studijski program **Ekonomike poduzetništva**, potvrde izvrsnosti na međunarodnoj razini koja je FOI pozicionirala u 1% najboljih poslovnih fakulteta na svijetu. Dekanica Klačmer Čalopa ovom je prigodom predstavila i FOI AI asistenta, inovativan chatbot kao samo jedan od najnovijih istraživačkih i razvojnih uspjeha FOI-jevih djelatnika, razvijen povodom 50. obljetnice, koji korisnicima nudi odgovore na pitanja o povijesti i razvoju Fakulteta. Naglasci su stavljeni i na Regionalni centar za predinkubaciju u pametnoj industriji, koji bi trebao osigurati sustavnu provedbu programa za predinkubaciju, ali i na Kampus FOI-ja, odnosno viziju suvremene zgrade za koju FOI i dalje očekuje realizaciju.

Zanimljiva je činjenica da prvi stručni i znanstveni radovi koji na FOI-ju spominju umjetnu inteligenciju datiraju

Prof. dr. sc. Damir Dobrinčić

Rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Stjepan Lakušić

ličkoga sveučilišta u Leuvenu u Belgiji. Priznanje za **najbolji znanstveni rad** u časopisu s najvećim pokazateljem citiranosti dodijeljeno je prof. dr. sc. Blaženki Divjak i Barbi Svetec, a priznanja za uspješnu suradnju dodijeljena su partnerima iz industrije, uključujući SICK Mobilisis, Konzum plus, CRATIS, FINA, Apis IT, IGEA, OTP banka, Speck, Makerspace, SPAN, Oracle i HBOR.

FOI DANAS – SPOJ TRADICIJE I INOVACIJA

Fakultet se ponosi svojim međunarodno priznatim programima, istraživač-

još s kraja osamdesetih godina prošloga stoljeća, čime se potvrđuje dugogodišnja tradicija u istraživanju i primjeni te revolucionarne tehnologije. Danas je umjetna inteligencija neizostavan dio nastavnih i poslovnih procesa. Stoga je ova značajna obljetnica potvrdila FOI-jevu ključnu povijesnu ulogu u obrazovanju, znanosti i razvoju digitalne transformacije. Danas Fakultet organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu nastavlja graditi svoj put izvrsnosti, inovacija i zajedništva – zajednička je poruka svih uzvanika na ovogodišnjem Danu FOI-ja. ///

Sveučilište velika srca na Adventu u Klinici za tumore

U prosincu 2024. Klinika za tumore KBC-a Sestre milosrdnice bila je domaćin posebnog Adventa, posvećenoga pacijentima oboljelima od malignih bolesti, ali i svim djelatnicima ustanove.

PIŠE: Brigita Vilč, nasl. umj. sur.,
Sveučilište u Zagrebu Muzička akademija

Ovaj događaj, koji je okupio pacijente, liječnike, medicinske sestre, radiološke i laboratorijske tehničare, biokemičare, farmaceute, nezdravstvene djelatnike, ostale zaposlenike i posjetitelje, bio je obojen posebnim značajem jer je donio blagdanski duh u prostore svakodnevne borbe protiv teških bolesti.

Program je započeo likovnom radionicom u prostorijama Lige protiv raka, koju su održale Lea Ješovnik i Adrijana Brkić sa Sveučilišta u Zagrebu Akademije likovnih umjetnosti. Uslijedila je Glazbena radionica u prostorijama Instituta za gastroenterološke tumore (IGET) pod vodstvom Brigitte Vilč sa Sveučilišta u Zagrebu Muzičke akademije. Navedene radionice bile su otvorene za sve zainteresirane sudionike kako bi ih se potaknulo na kreativno izražavanje, jačanje pozitivnih emocionalnih odgovora te stvaranje međusobne povezanosti i zajedništva.

Jedna od sudionica radionica, pacijentica koja je na kemoterapiji, podijelila je svoje dojmove: „Nakon kemoterapije potrebno vam je nešto što će vas opustiti i barem nakratko odmaknuti od teške stvarnosti. Današnje radionice upravo su mi to pružile. Sudjelovala sam i na likovnoj i na glazbenoj radionici, i obje su bile zaista izvrsne. Sada se osjećam ispunjeno, smireno i pozitivno.”

Središnji događaj Adventa u Klinici za tumore bio je nastup zbora *Lege artis*, mješovitoga zbora Sveučilišta u Zagrebu Medicinskoga fakulteta, koji je svojom izvedbom kreirao iznimnu blagdansku čaroliju u auli Klinike za tumore. Članovi zbora, budući liječnici, poklonili su svoj glazbeni repertoar pacijentima koje će možda u budućnosti i sami liječiti – pružajući na ovaj način holistički pristup liječenju

te utječući i na psihoemocionalne aspekte pojedinca. Predsjednica zbora *Lege artis*, Vita Guljaš, u najavi nastupa izjavila je: „Svjesni smo da je onkološko liječenje višedimenzionalno i da nije samo tjelesno. Nadamo se da ćemo pomoći i pacijentima koji možda neće doživjeti Advent u svojoj punini, ali i djelatnicima koji su u ovo vrijeme često na izmaku profesionalnih pa i ljudskih snaga.”

Program Adventa u Klinici za tumore KBC-a Sestre milosrdnice također je uključio vedru izložbu umjetničkih radova prof. dr. art. Milana Trenca, koja je postavljena u Galeriji Panacea, kao i zakusku koju su pripremili učenicima Prehrambeno-tehnološke škole Zagreb, čime su nazočni imali priliku uživati u delicijama i zajedničkom druženju.

Advent u Klinici za tumore osobito je važan za pacijente koji zbog bolesti i protokola liječenja možda neće biti u mogućnosti sudjelovati u klasičnim gradskim blagdanskim događanjima. Za njih, kao i za djelatnike Klinike za tumore – kirurge, onkologe, medicinske sestre, laboratorijske tehničare i drugo medicinsko i nemedicinsko osoblje – ovaj je dan bio prilika za ostvarivanje zajedništva unutar njihova svakodnevno izazovnog okružja. Blagdansko ozračje stvoreno je snagom zajedništva i moći umjetnosti, nakratko pretvarajući kliničko okružje u umjetnički postav i koncertnu dvoranu u kojima su svi mogli osjetiti životnost i radost blagdanskog vremena.

Advent u Klinici za tumore dao je priliku da se svi nazočni, unatoč izazovnim životnim okolnostima, nađu u zajedništvu i radosti koju donosi umjetnost kroz djela svih u ovoj plemenitoj nakani okupljenih studenata i profesora Sveučilišta u Zagrebu. ///

MUZIČKA AKADEMIJA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU PROSLAVILA **104. ROĐENDAN**

Sjajni rezultati unatoč nedostatnom financiranju

U svojem godišnjem izvješću o radu, dekan Muzičke akademije Igor Lešnik dotaknuo se vrlo izazovne financijske situacije u umjetničkom obrazovanju, napomenuvši kako im redovito sustavno financiranje pokriva samo 58 % priznatih materijalnih troškova u četverogodišnjem razdoblju.

PIŠE I SNIMIO: **Branko Nad**

Svečanom sjednicom Akademijškoga vijeća Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu obilježila je svoj dan, svoju 104. obljetnicu rada u visokom obrazovanju te desetu obljetnicu djelovanja u prekrasnoj zgradi na adresi Trg Republike Hrvatske 12.

A u proteklih godinu dana MUZA je ostvarila brojne projekte i aktivnosti. Uz više od 120 dolaznih i odlaznih međunarodnih mobilnosti studenata te nastavnoga i nenastavnoga osoblja, realizirali

su više od 250 javnih događanja, što je u prosjeku jedno svakog njihovog radnog dana, istaknuo je u svojem govoru dekan MUZA-e **prof. art. Igor Lešnik**. Rekavši kako umjetnici nemaju odgovore na sva pitanja koja postavljaju, oni ipak mogu svijet učiniti suosjećajnijim, ugodnijim i ljepšim mjestom za život: „Naši obrazovni rezultati potvrđuju opravdanost ulaganja u našu djelatnost iako glazbeno crtolje počinje ključevima i predznacima, bez oznaka eura ili dolara. I mi želimo bogatije, tehnološki naprednije društvo sa snažnim

gospodarstvom. Međutim, mi nismo industrija zabave, a svrha naših umjetničko-obrazovnih programa nije monetizacija ili dokoličarenje. Mi se skrbimo o umjetničko-identitetskoj baštini svoje sredine te obrazujemo buduće stvaratelje njezinih novih vrijednosti”. Dotaknuo se dekan Lešnik i vrlo izazovne financijske situacije u umjetničkom obrazovanju, pa je tako napomenuo kako Muzičkoj akademiji redovito sustavno financiranje pokriva samo 58 % priznatih materijalnih troškova u četverogodišnjem razdoblju.

Upravljači ovom Akademijom, dodao je, znači baviti se i svime što je potrebno da bi opstala: „Nažalost, to manje ovisi o učenju, stvaranju i istraživanju dok sve vlastite prihode trošimo na dospelje mjesečne obveze, nedovoljno ulažući u razvoj, usavršavanja i nagrade zaposlenika, stipendije studenata i slično”, zaključio je dekan Lešnik, apelirajući pritom na donošenje sustavnijega i kvalitetnijega financiranja rada MUZA-e. Parafrazirao je i glasovitu Einsteinovu formulu, primijetivši da je, shodno dosa-

Dekan Igor Lešnik s prodekanima

Govor rektora Lakušića

Dekan Igor Lešnik i profesorica Ljerka Očić

Nastup nagrađenih studenata

dašnjoj praksi, formula održivosti javnoga visokog umjetničkog učilišta jednaka umnošku političke volje i kvadrata prihvaćenih specifičnosti područja.

Rektor Sveučilišta u Zagrebu **prof. dr. sc. Stjepan Lakušić** istaknuo je kako je Muzička akademija tijekom svojega stoljetnog djelovanja izrasla u umjetnički svjetionik izvrsnosti, kreativnosti i predanosti u svijetu glazbe te je oduvijek bila utočište za one koji sanjaju u melodijama, žive u harmoniji i teže virtuoznosti: „Glazba kao univerzalni jezik ruši barijere i promiče razumijevanje te empatiju među različitim zajednicama te nas nadahnjuje da zajedno pridonosimo izgradnji boljeg društva. Uvjeran da sveučilišna zajednica zajedničkim zalaganjem može pomoći društvu u kojem djeluje i njegovu napretku, pozivam vas da nastavite osnaživati partnerski odnos i suradnju s umjetničkim institucijama u Europi i svijetu, da svojim djelovanjem gradite mostove između različitih dijelova društva i potičete dijalog između različitih. Samo na taj način možemo izgraditi društvo koje cijeni različitosti i otporno je na izazove”, zaključio je rektor Lakušić. Čestitarima se na svečanoj sjednici pridružio i zagrebački gradonačelnik **Tomislav Tomašević**, rekavši da je Gradu na veliku čast što u njemu djeluje stoljetna ustanova kao što je Muzička akademija: „Smatram da su kultura i umjetnost ne samo ključni za identitet i za tradiciju, i za raznolikost našeg društva, nego su isto tako ključni za društve-

Mi nismo industrija zabave, a svrha naših umjetničko-obrazovnih programa nije monetizacija ili dokoličarenje. Mi se skrbimo o umjetničko-identitetskoj baštini svoje sredine te obrazujemo buduće stvaratelje njezinih novih vrijednosti.

prof. art. Igor Lešnik, dekan

ni rad. U tom smislu, Muzička akademija kroz generacije vrlo uspješnih glazbenika daje veliki doprinos”. Gradonačelnik Tomašević istaknuo je kako je svjestan problema s održavanjem zgrade, kao i pravnih sporova i repova koji se vuku već čitavo desetljeće, te je obećao da će dati sve od sebe kako bi se ti sporovi riješili, u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih. A sve to ne bi li se MUZA mogla baviti onim što joj je posao i poslanje, a ne da moraju svakodnevno razmišljati hoće li ih netko ovršiti. Nakon uvodnih govora i osvrta na dosa-

Među gostima i uzvanicima bili su i brojni zagrebački dekan

dašnje postojanje Akademije, pozornicu su preuzeli oni koju Muzičku akademiju grade i žive – mladi studenti, umjetnici i njihovi mentori, profesori, s nadahnutim glazbenim izvedbama.

Potom su dodijeljene nagrade studentima i zaposlenicima. Glavna godišnja pojedinačna nagrada studentima Muzičke akademije za 2024. godinu je Dekanova nagrada. I ove godine dodijeljene su tri: **Lovri Stipčeviću, Robertu Hrenu i Benjaminu Pölheu**. Posebno priznanje uprave Muzič-

ke akademije za 2024. dodijeljeno je **grupi studenata** na čelu s vanjskom suradnicom **Brigitom Vilč** za realizaciju projekta **MUK – Muzika u klinike**. Dekanova priznanja zaposlenicima, koja uključuju i novčanu nagradu od tisuću eura uručena su: za nastavno osoblje **Dragi Nemetu** i za nastavno osoblje redovitoj profesoricu u trajnom izboru **Ljerki Očić**. Posebno dekanovo priznanje umirovljenim nastavnicima za 2024. godinu dodijeljena je prof. art. **Jakši Zlataru**. ///

SJEDNICA SVEUČILIŠNOGA VIJEĆA

Sveučilište u Zagrebu predstavilo izvješće o radu i poslovanju

PRIREDILA: **Tatjana Klarić Beneta**
FOTO: **Branko Nad**

Na prvoj sjednici Sveučilišnog vijeća Sveučilišta u Zagrebu u akademskoj godini 2024./2025. održanoj 17. prosinca 2024., usvojen je Poslovnik o radu Sveučilišnoga vijeća te su predstavljena izvješća o radu i financijskom poslovanju Sveučilišta u Zagrebu, uz najavu početka pregovora o programskom financiranju javnih visokih učilišta.

IZVJEŠĆE I NOVI ZAKONSKI PROPISI

Prorektorica prof. dr. sc. Anamarija Musa predstavila je podatke o radu Sveučilišta za 2022. godinu, naglasivši kako je izvještajno razdoblje obilježeno značajnim zakonodavnim promjenama te promjenom uprave Sveučilišta u Zagrebu koja je mandat počeo u listopadu 2022. godine. Uz Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, donesen je i Zakon o osiguravanju kvalitete te niz drugih propisa koji su zahtijevali temeljitu prilagodbu rada Sveučilišta. Sveučilište trenutno djeluje u složenom pravnom okviru koji uključuje više od 40 vlastitih pravilnika te brojne vanjske propise koji reguliraju rad javnoga sektora. Kao rezultat zakonodavnih promjena, Sveučilište je moralo uskladiti svoje akte s novim zakonskim okvirom, što je rezultiralo donošenjem 33 nova statuta sastavnica i novim statutom Sveučilišta u 2023. godini.

Izvješćem je istaknuta kompleksnost organizacijske strukture Sveučilišta koje obuhvaća 31 fakultet, tri akademije, tri studentska centra, Sveučilišni računski centar, devet ustrojstvenih jedinica bez pravne osobnosti i devet pravnih osoba. Također su izdvojene uloge različitih tijela, uključujući Senat, vijeća područja i statutarne odbore, što dodatno naglašava potrebu za usklađenim djelovanjem u novom zakonodavnom okviru. Sa 67.950 studenata i preko 7.000 zaposlenih, od čega je 75 % nastavno osoblje, Sveučilište u Zagrebu

predstavlja najveću visokoobrazovnu instituciju u zemlji te čini više od 50 % sustava visokoga obrazovanja u Hrvatskoj. Izvješće je pokazalo i napredak u digitalizaciji nastave, s 10.286 kolegija u sustavu Merlin te dobru međunarodnu suradnju putem 150 međunarodnih sporazuma. Posebno je istaknuta visoka popunjenost upisnih kvota na prijediplomskim studijima od 89,21 %. Uprava Sveučilišta najavila je daljnje korake u modernizaciji upravljanja Sveučilištem, s posebnim naglaskom na osiguravanje veće transparentnosti i učinkovitosti u radu. Najavljeno je da će do 15. ožujka 2025. biti pripremljena izvješća za 2023. i 2024. godinu. Izvješće za 2022. godinu, koje je originalno imalo 550 stranica, poslužilo je kao temelj za razvoj nove, konciznije i informativnije metodologije izvještavanja. Nova izvješća bit će strukturirana prema trenutnim resorima prorektora, što će omogućiti jasniji pregled aktivnosti i postignuća Sveučilišta. Poseban naglasak bit će stavljen na sažete prikaze ključnih pokazatelja uspješnosti i strateških iskoraka u pojedinim područjima.

POTREBA VEĆEGA UDJELA DRŽAVNOGA FINANCIRANJA

Financijsko izvješće za 2023. godinu pokazalo je pozitivan rezultat od 14 milijuna eura, pri čemu se Sveučilište financira 52,91 % iz državnoga proračuna, dok značajan dio prihoda dolazi iz EU fondova. Istaknuto je kako struktura financiranja pokazuje potrebu za većim udjelom državnoga financiranja te kako vodeća svjetska sveučilišta imaju omjer 60-40 u korist državnoga financiranja. Na infrastrukturnom planu, Sveučilište upravlja s 32 aktivna gradilišta u sklopu obnove nakon potresa. Zbog dinamike isplate sredstava za obnovu, uvedeni su posebni kreditni aranžmani za premošćivanje likvidnosti sastavnica.

Rektor prof. dr. sc. Stjepan Laukušić obavijestio je članove Vijeća o održanom preliminarom sastanku u vezi s pregovorima o programskom financiranju s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih održanom u studenom 2024. pri čemu je ukazao kako je analizom porasta cijena, plaća i

inflacije od 2012. do 2024. godine utvrđeno povećanje od 57 % u odnosu na trenutačno financiranje te je s obzirom na ta povećanja utvrđen i iznos koji je potreban za programsko financiranje.

PODRŠKA STUDENTIMA KAO PRIORITET

Po pitanju rada Savjetovališta za studente, rektor je izvijestio kako Sveučilište trenutačno ima prijavljena 224 studenta koja su izrazila potrebu za podrškom. U Savjetovalištu trenutačno radi pet psihologa u dvije smjene, no procjenjuje se da je potrebno najmanje 16 stručnjaka za adekvatno pružanje pomoći. U suradnji s Gradom Zagrebom planirano je zapošljavanje još tri psihologa te dodatna četiri stručnjaka koje bi financiralo Ministarstvo zdravstva.

Članovi Vijeća složili su se kako su infrastrukturna obnova, digitalizacija i jačanje međunarodne prepoznatljivosti ključni prioriteti Sveučilišta u nadolazećem razdoblju. Cilj je osigurati kvalitetnije obrazovanje, povećati znanstvenu izvrsnost i dodatno unaprijediti uvjete rada i studiranja. ///

Professor emeritus

Zygfryd Gehrman,

direktor Centra za njemačke
i europske studije
Sveučilišta u ZagrebuStudenti iz jugoistočne Europe
priželjkuju skoro pristupanje
Europskoj uniji.RAZGOVARAO I SNIMIO: **Branko Nad**Konferencija *Europa kao nada*

Konferenciju *Europa kao nada? Susret politike i studenata. Ideje i stavovi studenata iz jugoistočne Europe, Hrvatske i Njemačke* na Sveučilištu u Zagrebu organizirao je Centar u suradnji sa Zakladom Hanns-Seidel, a uz potporu Sveučilišta u Zagrebu.

Konferenciju su osmislili, koncipirali i proveli **prof. dr. sc. Rainer Liedtke** sa Sveučilišta Regensburg i **dr. sc. Zygfryd Gehrman**, **prof. emer.**, direktor hrvatsko-njemačkoga Centra za njemačke i europske studije Sveučilišta u Zagrebu.

Cilj konferencije bio je predstaviti rezultate projekta kojim se željelo ustanoviti što studenti u jugoistočnoj Europi, Hrvatskoj i Njemačkoj misle o Europi, koje nade za sebe i svoju budućnosti povezuju s pojmom Europe i u čemu vide izazove, probleme i prilike „projekta Europa”. U tu su svrhu studenti različitih fakulteta pisali slobodne eseje o temi *Europa kao nada?* Te su eseje pisali anonimno, na svom materinskom jeziku, a potom su ih

visokoškolski nastavnici analizirali prema određenim kriterijima. Sudjelovala su sveučilišta iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Grčke, Hrvatske, Kosova, Njemačke, Sjeverne Makedonije i Srbije.

Na prvoj su konferencijskom sekciji visokoškolski nastavnici prezentirali rezultate studentskih eseja uz popratnu raspravu, a na drugoj su sami studenti održali kratka izlaganja o zastupljenosti Europe u njihovoj akademskoj svakodnevici. Uvod u taj drugi podij bilo je izlaganje **Tomislava Sokola**, člana Europskoga parlamenta.

U trećoj sekciji su studenti, zajedno s drugim sudionicima konferencije, raspravljali s **prof. dr. sc. Juricom Pavičićem**, prorektorom za međunarodnu i međuinstitucijsku suradnju Sveučilišta u Zagrebu, i s **mr. sc. Antonijom Gladovićem**, voditeljicom Agencije za mobilnost i programe EU Republike Hrvatske, o mobilnosti i o europskim perspektivama studija i sveučilišta.

EUROPA KAO NADA

Konferenciju su svojim pozdravnim obraćanjima i uvodnim izlaganjima otvorili **prof. dr. sc. Jurica Pavičić**, prorektor za međunarodnu i međuinstitucijsku suradnju Sveučilišta u Zagrebu, **professor emeritus Zygfryd Gehrman**, direktor Centra za njemačke i europske studije (CGES) Sveučilišta u Zagrebu, **dr. Klaus Fiesinger**, regionalni voditelj za jugoistočnu Europu Zaklade Hanns-Seidel, i **doc. dr. sc. Iva Ivanković**, državna tajnica u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih RH.

Jednostavna pristupačnost informacijama kojima upravljaju algoritmi ne vodi bezuvjetno do više znanja, nego često do mješkura informacija i do potvrde prividnoga znanja.

Uvodno predavanje *Europa u znanstvenom diskursu – perspektive i izazovi kontinenta* održao je **prof. dr. sc. Hrvoje Špehar** s Fakulteta političkih znanosti Sveučilište u Zagrebu.

Konferencija je bila simultano prevodena, a radni su jezici bili hrvatski i njemački.

Pitali smo profesora Gehrmana otkud ideja i potreba za organizacijom konferencije *Europa kao nada?* Kaže kako se već dugi niz godina znanstveno i jezično-politički bavi konceptima Europe te

posljedicama i implikacijama procesa europskih integracija za akademsko i školsko obrazovanje. Taj je proces, kaže, osobito za zemlje kandidatkinje u jugoistočnoj Europi bio i jest povezan s velikim nadama, ali i s nerealnim očekivanjima, kao i s nedovoljnim poznavanjem činjenica.

- To vrijedi i u suprotnom smjeru. Tako je, primjerice, znanje o Hrvatskoj u Njemačkoj ograničenog dosega. Na toj je osnovi moguć nastanak nesporazuma i lomova u odnosima, koji mogu uzrokovati krize, pojačavati ih i ugroziti proces integracija. Tomu se sveučilište može, bolje rečeno, tomu bi se sveučilište trebalo suprotstaviti europski usmjerenim akademskim obrazovanjem. U toj je perspektivi 2023. osnovan Centar za njemačke i europske studije Sveučilišta u Zagrebu.

A zašto „nada”, pitamo našeg sugovornika. Nada za profesora emeritusa Gehrmana znači da je Europa – a to je dakako više nego samo Europska unija – otvorena za suradnju te da možemo i moramo iskoristiti tu priliku zajedničkoga demokratskog razvoja kako bismo sačuvali mir.

- S druge je, pak, strane nada i obećanje, koji ne proizlaze sami po sebi, nego ga svojim angažmanom mora ostvariti svaka generacija. U suprotnom postoji opasnost da se Europa kao zajednički „projekt” opet raspadne te da se demokratski razvoj u Europi dovede u pitanje.

Studenti su na konferenciji iznosili svoja iskustva, ideje i stavove. Kako oni gledaju na Europu, Europsku uniju, zajedničko tržište, slobodnu razmjenu znanja i znanosti?

Jedan od rezultata projekta i same konferencije jest da se studentske predodžbe o Europi doduše razlikuju od zemlje do zemlje, ovisno o društvenim, političkim i osobnim iskustvima s europskim integracijskim procesima, i da studenti te procese, osobito u zemljama pristupnicama EU-u, kritički promatraju. No, uopćeno gledano, u esejima studenata iz jugoistočne Europe prevladava nada u skoro pristupanje Europskoj uniji. Tu se pokazuje i najvažnija razlika u esejima iz zemalja članica EU-a i iz jugoistočnoeuropskih zemalja kandidatkinja za članstvo u EU. Na osnovi različitog europskog političkog položaja, razvidna je razlika u percepciji problema vezanih uz europski integracijski proces između tih dviju skupina zemalja. Neovisno o tim razlikama, studenti su ipak izrazili želju za snažnijom zastupljenošću Europe u akademskoj svakodnevici i u visokoškolskoj nastavi. Često iz perspektive studenata, pogotovo onih iz jugoistočne Europe, u sklopu studija nedostaju najosnovnija znanja o EU-u te o Europi općenito. Pitanje kako bi, uzimajući u obzir specifičnosti svake pojedine zemlje, ta europska dimenzija trebala izgledati u sklopu studija i u akademskoj svakodnevici na partnerskim sveučilištima i u kojem bi se opsegu mogla realizirati, ostalo je otvoreno, što je i bilo za očekivati. No svi su sudionici konferencije zdušno zagovarali nužnost iniciranja i omogućavanja takvog razvoja.

SVIJET NA DLANU

🔗 **Nove generacije mladih puno su mobilnije nego studenti prije 20-30 godina, nove tehnologije omogućile su im da imaju „svijet na dlanu”. Znaju li oni to iskoristiti?**

Ovdje je prisutna očigledno najveća razlika među generacijama. Za studente svih partnerskih zemalja uporaba novih tehnologija i „surfanje” po svijetu samo je po sebi razumljivo. U tom je pogledu uporaba novih tehnologija dio svakodnevnog života. No, jednostavna pristupačnost informacijama kojima upravljaju algoritmi ne vodi bezuvjetno do više znanja, nego često do mjehura informacija i do potvrde prividnog znanja. To djelomično objašnjava i nedostatak znanja o procesima EU-a. I ovdje bi u sklopu razvoja medijske kompetencije valjalo uključiti i europsku dimenziju studija.

Kakva je uloga profesora, iskusnih znanstvenika poput Vas, da ih u tome vodite, usmjeravate, savjetujete?

Svi visokoškolski nastavnici i studenti koji su sudjelovali u projektu izrazili su želju za daljnjim radom u tom području te za razvojem nastavka projekta u suradnji sa Zakladom Hanns-Seidel. Taj bi se projekt trebao baviti izazovima i perspektivama europske dimenzije akademske nastave s regionalnim težištem jugoistočne Europe.

Projekt je pokazao da rad na europskom usmjeravanju studija i akademske svakodnevice pred sveučilišne nastavnike i studente postavlja nove izazove i dovodi u pitanje tradicionalnu predodžbu

o njihovim ulogama. Obje se grupacije moraju međusobno približiti i učiti jedna od druge. Studenti moraju naučiti kako se kritički izraziti u zaštićenom sveučilišnom prostoru te raditi na tome što bi Europa za njih mogla značiti. Visokoškolski nastavnici morali bi, pak, uključiti ta studentska iskustva u kurikulum razmatranja europske dimenzije studijskih programa i studiranja. Studentski eseji i rasprava s donositeljima obrazovno-političkih odluka na samoj su konferenciji već označili početak razvoja u tom smjeru.

Većina mladih vlada uglavnom samo jednim jezikom - engleskim. Samo manji dio njih raspolaže znanjem drugih jezika na razini koja nadilazi početničku. Iza toga stoji vjerovanje mnogih da je engleski dovoljan za globalnu komunikaciju i mobilnost.

🔗 **Jeste li tijekom konferencije Europa kao nada? Doznali od studenata kako gledaju na napete geopolitičke odnose, rat u Ukrajini, migrantske grize, ekonomsku nesigurnost? Boje li se odlaziti na mobilnosti i akademske razmjene?**

Napeti geopolitički odnosi, rat u Ukrajini ili nesigurna gospodarska situacija bili su, doduše, prisutni kao pozadina studentskih priloga u raspravama, ali nisu dominirali. Više su prevladavale prilike koje procesi europskih integracija donose za studente te načelno pozitivni stavovi prema mobilnosti i akademskoj razmjeni. No Europska unija, ministarstva znanosti i sveučilišta svakako bi morali poboljšati uvjete za sudjelovanje u programima mobilnosti. To su pogotovo istaknuli studenti iz jugoistočne Europe. Razmjena informacija često je nedostatna, stipendije iz programa EU su premale za boravak u inozemstvu.

🔗 **Znamo za tijesnu suradnju Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta u Regensburgu. Kakvi su znanstveni i akademski odnosi na razini dviju država, kako ih unaprijediti?**

Znanstveni i akademski odnosi između Hrvatske i Njemačke su, općenito govoreći, dobri. No, osnutkom Centra za njemačke i europske studije kao zajedničke institucije sveučilišta u Zagrebu i Regensburgu, u suradnji s Institutom Leibniz za proučavanje istočne- i jugoistočne Europe (IOS, Regensburg), oba sveučilišta krenula su i korak dalje u smjeru internacionalizacije i znanstvene suradnje između Hrvatske i Njemačke. Ovdje nije više riječ samo o produbljivanju hrvatsko-njemačke suradnje nego i o razvoju regionalnoga središta za europske integracije u području znanosti i obrazovanja u regiji Jugoistočne Europe. U tom smislu Centar nastoji surađivati u visokoškolskoj nastavi i znanosti u raznim

disciplinama, razvijati zajedničke projekte nastavnog i istraživačkog tipa, kao i unaprijedivati međunarodne istraživačke i sveučilišne mreže. Dodatno težište čini poticanje višejezičnosti u znanosti i akademskom obrazovanju, i to s naglaskom na njemačkom kao povijesnom jeziku sporazumijevanja u Hrvatskoj i dijelovima jugoistočne Europe. Tu se ubraja i suradnja na daljnjem razvoju Croaticuma na Sveučilištu Regensburg, čijem je osnivanju Centar značajno pridonio. Dugoročni je cilj Centra obrazovati stručnjake za njemačke studije i za pitanja europske integracije u jugoistočnoj Europi, koji će potom svoju ekspertizu moći primijeniti u područjima visokog školstva, školstva, politike, gospodarstva i uprave. Time su otprilike skicirani obrisi djelatnosti Centra, koja hrvatsko-njemačku suradnju može postaviti na nove osnove.

NAČIN UČENJA U NJEMAČKOJ ZA HRVATE JE NEUOBIČAJEN

🔗 **Koliko naših studenti uopće zna o Njemačkoj kao znanstveno-akademsom odredištu? Drugim riječima, znaju li što ih ondje čeka?**

Unatoč svim informacijama posredstvom interneta, tradicionalno dobrim i intenzivnim znanstvenim odnosima između Hrvatske i Njemačke te radu Goethe Instituta i Njemačke službe za akademsku razmjenu (Deutscher Akademischer Austauschdienst DAAD) u Hrvatskoj, Njemačka kao znanstveno odredište većini je studenata nepoznata. No, to čini i draž novoga snači se u nekom drugom jeziku, drugoj kulturi i drukčijem znanstvenom krajoliku. Smatram da je prije svega način učenja u Njemačkoj mnogim studentima iz Hrvatske neuobičajen. U pravilu se na njemačkim sveučilištima već vrlo rano zahtijeva samostalno kritičko mišljenje i samostalni razvoj istraživačkih pitanja. Ako su, pak, studenti naviknuti znanstvene sadržaje

učiti napamet i rekapitulirati ih, opisani zahtjevi studija u Njemačkoj predstavljaju veliku promjenu. Neki drugi aspekti studiranja u Njemačkoj slični su onima u Hrvatskoj.

🔗 **Jezik danas više nije problem, mladi se služe i s nekoliko jezika. U čemu im onda treba najviše pomoći kako bi ostvarili svoje akademske snove o mobilnosti i usavršavanju preko granice?**

To je, nažalost, zabluda. U pravilu većina mladih vlada uglavnom samo jednim jezikom engleskim. Samo manji dio njih raspolaže znanjem drugih jezika na razini koja nadilazi početničku. Iza toga stoji vjerovanje mnogih da je engleski dovoljan za globalnu komunikaciju i mobilnost. To je doduše u neku ruku točno, ali, na primjer, za studiranje u Njemačkoj potrebno je naučiti njemački na akademskoj razini. To pred obrazovni i znanstveni sustav stavlja imperativ da se postavi višejezično, a ne samo anglofonski, što u velikoj mjeri odgovara višejezičnoj tradiciji u Hrvatskoj i na nju se nadovezuje. I ovdje Centar nastoji, u skladu s višejezičnim temeljima europskoga projekta projekta EU-a, poticati i unaprijedivati višejezičnost u istraživanjima, visokoškolskoj nastavi i u međunarodnoj znanstvenoj suradnji. ///

KRATKI ŽIVOTOPIS

Dr. sc. Zygfryd Gehrman, prof. emer., direktor je hrvatsko-njemačkoga Centra za njemačke i europske studije Sveučilišta u Zagrebu CGES (Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište Regensburg) i vanjski je suradnik na Fakultetu hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu.

Studij germanistike, sociologije i političkih znanosti završio je na Sveučilištu u Münsteru, a doktorirao je na Sveučilištu u Siegenu u području germanističke lingvistike 1988.

Visokoškolski nastavnik na Sveučilištu u Zagrebu je od 1995. (Filozofski fakultet, Učiteljski fakultet, Fakultet hrvatskih studija) te na Sveučilištima Nitra/Slovačka, Sarajevo, Münster, Siegen, Teheran i Klagenfurt.

Znanstvene dužnosti na Sveučilištu u Zagrebu: osnivač i voditelj Pojačanog studija njemačkog jezika (1998. – 2005.) na Učiteljskoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu, potom predstojnik Katedre za obrazovanje učitelja njemačkog jezika – interkulturalna germanistika (2006. – 2009.) na Učiteljskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, osnivač i voditelj hrvatsko-njemačkoga Centra za europsko obrazovanje na Učiteljskom fakultetu (Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište Münster), 2007. – 2015., voditelj međunarodnoga združenoga diplomskoga studija *Management und Beratung für Europäische Bildung/Management and Counseling for European Education*, 2009. – 2013.

Aktualna područja rada i istraživanja: europske jezične politike, višejezičnost i internacionalizacija znanosti, kulturnoznanstvene studije o konceptima nacije i kulture, međukulturalna komunikacija.

TikTok profil Kineziološkoga fakulteta najuspješnija je društvena mreža Sveučilišta u Zagrebu

S više od milijun pregleda u godinu dana njihov TikTok profil osvojio je simpatije brojnih pratitelja. Namijenjen je ponajviše promicanju, afirmaciji i popularizaciji sveučilišnih integriranih prijediplomskih i diplomskih te stručnih studija kineziologije.

PIŠE: Ana Konta
FOTO: Branko Nad

Oni su zabavni, aktualni, posebni, atraktivni i informativni. Dobitnici su Dekanove nagrade u 2024. godini za promicanje Kineziološkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Slobodno se može reći da su osvojili simpatije brojnih studenata i mladih iz cijele Hrvatske, ali i regije. Oni su TikTok ekipa s KIF-a. S više od milijun pregleda u godinu dana, njihov TikTok profil postao je najuspješniji profil na Sveučilištu u Zagrebu. Namijenjen je ponajviše promicanju, afirmaciji i popularizaciji sveučilišnih integriranih prijediplomskih i diplomskih studija kineziologije i stručnih studija kineziologije. Studenti **Roko Vuić, Matija Dominković, Domagoj Međeši, Stjepan Žabčić, Filip Beljan i Tonka Pavelić**, kada nisu na fakultetu, u sportskim dvoranama, teretani ili na atletskim stazama, onda su sigurno s mikrofonom i mobitelom u ruci na nekom snimanju novog videa, koji njihovi pratitelji jedva čekaju pogledati.

Prvi video na službenom TikTok profilu Kineziološkoga fakulteta objavili su 6. prosinca 2023. Do sada su snimili 25 videouradaka, skupili malo više od 3 600 pratitelja te 65 000 lajkova. Imali su više od 460 komentara i 2500 dijeljenja, a najpopularniji video *Mi smo kifovci* dobio je više od 153 000 lajkova.

„Ovu prekrasnu priču oko TikToka sam ja inicirao. U glavi mi se rodila ideja o tome, a onda sam razmišljao s kim bih to mogao realizirati. Razgovarajući tako na jednoj kavi, rekao sam to Stjepanu, on je prenio moja razmišljanja Filipu, koji je odmah pristao, i tako se ekipa entuzijasta koja je vjerovala u tu priču počela okupljati. Za nekoliko dana mi se javio Domagoj, koji je spomenuo da je i njemu pokretanje profila na TikToku palo na pamet, pa nam se i on pridružio”, otkriva nam **Roko Vuić**, student 4. godine, smjer Jedrenje, pokretač i voditelj ekipe TikToka s Kineziološkoga fakulteta.

Inicijalna ideja svih članova ekipe bila je dočarati učenicima četvrtih razreda srednje škole zašto se upisati na Kineziološki fakultet te koje smjerove i studije mogu izabrati, kao i koje mogućnosti imaju tijekom i nakon završetka studija.

Filip Beljan, Tonka Pavelić, Stjepan Žabčić, 2. red Matija Dominiković i Roko Vuić

Filip intervjuira studentice KIF-a

U svakom videu KIF-ovi tiktokeri nude niz korisnih informacija o predmetima, studijima i smjerovima, ali i o tomu kakva je atmosfera u dvoranama, svlačionicama i učionicama te na skijaškim i veslačkim stazama.

„Iako svi imamo puno obveza, trudimo se prikazati život na KIF-u što pozitivnije, što bolje, sa što više smijeha i zabave. Na snimanju videa atmosfera je uvijek vesela, kreativna i pozitivna i, moram napomenuti, bez ikakvih tenzija jer se svi podržavamo i maksimalno trudimo. Ekipa smo i to je najbitnije!” kaže **Domagoj Međeši**, student 3. godine kineziologije, smjer Skijanje.

Roko predstavlja sportske dvorane

S njim se slažu Matija i Tonka. Svi podjednako uživaju dok pripremaju scene, dok uređuju i montiraju video, jer pri tom uvijek nauče i nešto novo.

„Uvijek kada snimamo se smijemo i to jest čar ovog, nazovimo posla jer se super zabavljamo. Moram napomenuti da to sve radimo volonterski. Naravno, nekad nešto i ne objavimo jer ipak moramo paziti da sve bude primjereno i u skladu s pravilima Fakulteta i akademskog ponašanja. Glavna je ideja približiti pratiteljima kakva je atmosfera na našem fakultetu, koje smjerove mogu izabrati, kako izgledaju naše dvorane”, objašnjava **Matija Dominiković**.

„Da, zaista je tako! Kod nas je stvarno drukčija atmosfera nego na drugim fakultetima. Svi se vrlo dobro poznajemo, što je prekrasno. Naš je fakultet zanimljiv i imamo što pokazati drugima”, napominje **Tonka Pavelić**, studentica 4. godine kineziologije, smjer Sportska gimnastika.

Najgledaniji i najpopularniji video *Mi smo kifovci* ima više od 153 tisuće lajkova. Komentari ispod videa nižu se u superlativima. „Bravo ekipa”, „Najjači video do sad!”, „Ako netko pita izvanredni”, „Hoćemo part II”... samo su neki od komentara. A kako je nastao taj video, otkrili su nam Stjepan i Domagoj.

„Ideja je zapravo krenula od Domagoja, koji nas je u Whatsapp grupi pitao hoćemo li ispoštovati trend koji su odradili brojni tiktokeri i napraviti video *Mi smo kifovci*. Reakcije su bile podijeljene: neki su rekli da je taj trend zapravo već prošao, ali onda smo se složili da svatko snimi po 20-ak sekundi materijala. Snimili smo na kraju materijal i ispostavilo se da je to najbolji video na profilu”, govori **Stjepan Žabčić**, student 4. godine integriranoga studija kineziologije s izbornim modulom Kineziološka rekreacija.

„Snimao sam s Matijom i naša je scena ostala zadnja. Imali smo zadatak snimiti uvod. Bilo nam je toliko zanimljivo, vjerovali ili ne 58 milijuna scena smo radili, ali nama je to bilo toliko zabavno. Mislili smo to odraditi za pet minuta, a na kraju smo ostali raditi do skoro do ponoći. Poslali smo Roku video, ne očekujući nikakav bum. Sutradan smo Matija i ja, dok smo bili na kavi, iz radoznalosti pogledali kako prolazi video i imali smo što vidjeti. Video je doslovno eksplodirao! Zaista to nismo očekivali. Meni je osobno to naš najdraži video jer smo se zabavili kao mala djeca”, smješka se Domagoj dok nam govori o najpopularnijem videu.

U osmišljavanju, snimanjima, editiranju i montiranju sudjeluje i Filip, koji s velikim žarom i entuzijazmom širi najljepšu priču o Kineziološkom fakultetu. Prepoznala je to i uprava Fakulteta jer je TikTok ekipa s KIF-a učinila veliku promidžbu diplomskih, prijediplomskih i stručnih studija. Zato ih je i dekan fakulteta prof. dr. sc. Mario Baić nagradio posebnim priznanjem krajem 2024., kada im je na svečanosti Dana fakulteta uručio Dekanovu nagradu.

„Nikada nisam mogao zamisliti sebe da radim neki uredski posao. Htio sam pomagati ljudima, i kao gimnazijalac razmišljao sam kako ću pokrenuti neki svoj privatni posao. Već u 4. razredu gimnazije motalo mi se po glavi kako spojiti fizioterapiju i masažu s kineziologijom. Na prvoj godini fakulteta odlučio sam odustatu od rukometa koji je inicijalno bio moj šport. Igrao sam, naime, u prvoj ligi na profesionalnoj razini, ali odlučio sam se razviti u akademskom smislu. Završio sam u međuvremenu tečaj za masera. Na drugoj godini počeo sam davati privatne usluge individualnih treninga i izrađivati kreativni sadržaj za društvene mreže. Danas ima 30 klijenata u teretani, s nekima radim uživo, a s nekima online, a uz to sam i ambasador jednog brenda”, otkriva nam nešto o sebi 22-godišnji **Filip Beljan**, student kineziologije.

Svi članovi ove ekipe veliki su zaljubljenici u šport. Jednostavno obožavaju to što rade, uživaju u svakoj sekundi, pa se i nakon predavanja i vježbi i privatno druže i zabavljaju.

„Mi se svi znamo s hodnika, iz dvorana i učionica, i manje-više svi smo ista generacija. Neformalno se družimo i vrlo dobro razumijemo. Čar je ovoga fakulteta što je većina studenata komunikativna i otvorena, možemo se povezati i izvan fakulteta. Jako je bitna ta kohezija između kolega jer u mnogo naših praktičnih predmeta trebate biti u paru, primjerice, u gimnastici ti treba netko pomoći izvesti neki određeni element, u džudu ti je potreban partner s kojim ćeš raditi bacanje. Tako se bolje upoznamo pa se onda privatno družimo. Osnovni šport kojim se bavim je džudo. Najviše zasluga što sam se upisao na ovaj faks imao je moj trener, koji je također završio kineziologiju. Često je pričao o svojim studentskim danima i onda se kineziologija iznjedrila kao jedina moguća opcija kad je došlo vrijeme upisa na fakultet. Oduvijek volim šport i tjelovježbu, i nakon završetka srednje škole upisao sam se na Kineziološki fakultet. Jako sam zadovoljan, a kako vrijeme prolazi, sve više sam siguran da je to bio najbolji mogući izbor”, kaže 22-godišnji Stjepan iz Zagreba.

Poput Stjepana, i Domagoj je stalno u pokretu, vrlo aktivan u privatnom i profesionalnom životu. Rijetko kad se dosađuje, a ono što ga krasi je da je uvijek dobro raspoložen i spreman na zezanje i zabavu.

„Ja sam cijeli život stolnotenisač, a skijanje mi je hobi. Išao sam u Športsku gimnaziju, i to je bio nekako logičan slijed da se upišem na KIF. Baš me veseli veliki uspjeh naše skijašice Zrinke Ljutić. Napokon je netko došao do trona jer imamo stvarno vrhunske skijaše u Hrvatskoj. Tako sam ponosan na nju”, ne skriva Domagoj svoje oduševljenje Zrinkinim uspjehom, koja je također studentica KIF-a.

Članovi ekipe često se izmjenjuju u pripremi i izradi videomaterijala. Netko od njih snima, drugi sudjeluju kao protagonisti, a treći montiraju i „peglažu” kako bi s krajnjim rezultatom svi bili zadovoljni – i oni sami, ali i njihovi pratitelji.

Preklani su s kolegom **Matijom Grbavcem** započeli suradnju i tako uključili plesnu skupinu koja je izvela video pod nazivom *Božićni plesnjak*. To su ponovili i prošle godine.

„Meni je najdraže bilo snimanje *Božićnog plesnjaka* prošle godine. Profesorica **Anja Topolovec** izabere temu i glazbu, potom napravi koreografiju, pa studenti koji te godine slušaju ples i koji su zainteresirani za sudjelovanje otplesu plesnu točku”, kaže Tonka i nastavlja: „Ne nisam samo hostesa u ekipi, osmišljam priloge, sudjelujem u kreiranju i stvaranju videouradaka. Kad pogledam sva naša

videa unatrag, samo ću reći da se vidi ta pozitivna energija koju širimo, a nju su prepoznali i brojni naši pratitelji. S nama u ekipi je i kolegica Nina, koja nam se ovaj put nije mogla pridružiti.”

Na njezin izbor najviše je utjecala mama, koja je također kineziologinja. Tonka je završila srednju školu za fizioterapeuta, a onda se odlučila usavršavati u športu pa se upisala na KIF. Bavi se športskom gimnastikom i najviše ju veseli rad s djecom, pa ih već sad trenira, a odnedavno se zaljubila i u automoto šport, posebice u Formulu 1.

„Bilo je baš posebno i lijepo na snimanju *Božićnog plesnjaka*. Svi su bili oduševljeni: i oni koji su plesali i oni koji su gledali. Preklani sam snimao, a ove sam godine s njima i zaplesao. Tako je *Božićni plesnjak* postao tradicija. Za ovaj Božić tema je bila iz mjuzikla *Briljantin*, plesači su bili odjeveni u bijele majice, kožne jakne i traperice”, priča nam Matija, pokazujući kako su svi uživali plešući na taktove hita *Greased Lightnin*.

Ispod toga videa mnogi su ostavili super komentare: „Bravo”, „Obožavam”, „Top”, „Vrh”...

Matija Dominiković ima 21 godinu i pravi je zaljubljenik u športove. Odmalena se bavio veslanjem, košarkom, karateom i

tenisom. Dane je provodio na kazališnim daskama, glumio, recitirao, plesao, nastupao kao voditelj priredbi. Na KIF se upisao jer je mislio kako će se ondje najbolje moći izraziti i pritom uživati.

„Istina je, izabrao sam KIF i to se pokazalo najboljim mogućim izborom za mene, posebice otkada smo pokrenuli TikTok profil gdje možemo glumiti, pjevati, plesati i stvarno uživati. Poručujem svim maturantima i svim budućim studentima KIF-a: Dodite i izaberite neki od naših studija. Nećete zažaliti jer ćete puno naučiti i izvrsno se zabaviti”, zaključuje Matija tiktokovsku priču kifovaca. ///

Božićni plesnjak

UPITNIK					
IME I PREZIME: TONKA PAVELIĆ	Ime i prezime: DOMAGOJ MEĐEŠIĆ	Ime i prezime: STJEPAN ŽABČIĆ	Ime i prezime: ROKO VUIĆ	Ime i prezime: MATIJA DOMINIKOVIĆ	Ime i prezime: FILIP BELJAN
Najbolja društvena mreža? TikTok.	Najbolja društvena mreža? Instagram.	Najbolja društvena mreža? Instagram.	Najbolja društvena mreža? Instagram.	Najbolja društvena mreža? Druženje uživo.	Najbolja društvena mreža? YouTube.
Koliko provodiš vremena dnevno na društvenim mrežama? Tri sata.	Koliko provodiš vremena dnevno na društvenim mrežama? Pet do šest sati.	Koliko provodiš vremena dnevno na društvenim mrežama? Dva sata.	Koliko provodiš vremena dnevno na društvenim mrežama? Dva do tri sata.	Koliko provodiš vremena dnevno na društvenim mrežama? Sat-dva, što manje.	Koliko provodiš vremena dnevno na društvenim mrežama? Jao, puno.
Modrić ili Messi? Modrić.	Teretana ili kava u bircu? Kava.	Bečki ili brokula? Bečki.	Teretana ili kava u bircu? Teretana.	Teretana ili kava u bircu? Teretana.	Teretana ili kava u bircu? Teretana.
Grše ili Tonči Huljić? Grše.	Bacanje diska ili kladiva? Bacanje diska.	Grše ili Tonči Huljić? Huljić.	Bečki ili brokula? Bečki.	Kino ili Netflix? Kino.	Skijanje ili veslanje? Skijanje.
Kino ili Netflix? Netflix.	Modrić ili Messi? Modrić.	Kino ili Netflix? Kino.	Bacanje diska ili kladiva? Bacanje diska.	Bacanje diska ili kladiva? Bacanje diska.	Šah ili biljar? Biljar.

TIKTOK APLIKACIJA – ZARAZA MEĐU MLADIMA

Jedna od najpopularnijih aplikacija među djecom i tinejdžerima nedvojbeno je TikTok. Istraživanja su pokazala da se njome najviše koriste mladi u dobi od 16. do 21. godine. Na toj se aplikaciji može pronaći gotovo sve: od izazova, promidžbe, preko pjesama i plesova, do obrazovnoga i zabavnoga sadržaja. Mnogima je ona mjesto zabave, pa većina njih svoje slobodno vrijeme provodi kako bi doznala trendove, pogledala nove izazove, uključila se u njih i pritom se izvrsno zabavila.

No, valja napomenuti kako postoji potencijalna zabrinutost te brojne opasnosti u vezi s aplikacijom TikTok, osobito za djecu. Upravo bi zbog toga njihovi roditelji i skrbnici trebali biti svjesni da svaki put kad njihovo dijete uzme mobitel u ruke, može biti izloženo mnogim opasnostima, neprimjerenim sadržajima i elektroničkom nasilju. Ponajprije se to odnosi na sadržaje u TikTok izazovima, koji često mogu biti opasni, a gdjekad i s kobnim završetkom. Posljedice elektroničkoga nasilja doista su brojne: od psihofizičkih i ponašajnih do socijalnih i zakonskih.

TikTok omogućuje korisnicima da se povežu s ljudima diljem svijeta. To može predstavljati značajan rizik, posebice za djecu i tinejdžere. Kao i na svim

društvenim mrežama koje omogućuju slanje izravnih poruka ili komentara, postoji opasnost da djeca komuniciraju s nepoznatim osobama. Premda je opcija slanja izravnih poruka onemogućena za korisnike mlađe od 16 godina, stariji tinejdžeri, koji imaju pristup tim funkcijama, mogu biti izloženi online vrbovanju. Djeca također mogu lažno unijeti datum rođenja prilikom kreiranja profila, čime zaobilaze starosna ograničenja aplikacije.

Prema rezultatima istraživanja Security.org iz 2022. godine, rizik da će djeca biti izložena elektroničkom nasilju na društvenim mrežama najveći je na YouTubeu – čak 79 %. Potom slijede Snapchat (69 %), TikTok (64 %) i Facebook (49 %).

Sveučilište u Zagrebu proslavilo Rođendan umjetnosti

Međunarodni rođendan umjetnosti obilježava se 17. siječnja diljem svijeta, a kao i prethodnih godina tom se slavlju pridružila i Hrvatska, uz sudjelovanje nekoliko stotina studenata koji su kroz šarolik i bogat cjelovečernji program pokazali brojne vrijednosti visokog umjetničkog obrazovanja.

PIŠE: Ana Konta, FOTO: Branko Nad

Zagreb je u petak 17. siječnja bio središte pravog festivala umjetnosti. U prekrasnom zdanju Muzičke akademije, u prizemlju te u dvoranama i učionicama na čak četiri kata obilježen je Međunarodni rođendan umjetnosti, uz sudjelovanje sastavnica umjetničkoga područja **Sveučilišta u Zagrebu**. Uz domaćina Muzičku akademiju, sudjelovale su Akademija dramske umjetnosti, Akademija likovnih umjetnosti, Arhitektonski fakultet, Studij dizajna Arhitektonskoga fakulteta i Tekstilno-tehnološki fakultet te studenti umjetničkih akademija iz Osijeka, Pule, Rijeke i Splita. Cilj projekta bio je prikazati budućnost hrvatske umjetnosti te omogućiti zainteresiranoj publici, ponajprije mladima, izravan kontakt sa stvaranjem i izvođenjem kulturno-umjetničkoga sadržaja u institucijama visokog umjetničkog obrazovanja.

Bilo je divno vidjeti kako se u svakom kutku i dvorani na glas slavi umjetnost i dizajn te kako u tome podjednako uživaju studenti izvođači, njihovi profesori, mentori, ali i posjetitelji koji su ih došli vidjeti i podržati. A moglo se vidjeti i do-

Studenti studija plesa ADU

živjeti puno toga – od uvježbavanja glazbenih izvedbi, projekcija kratkih i animiranih filmova, malih tematskih izložbi grafičkih i likovnih radova, skulptura i instalacija, izvedbi plesnih i dramskih predstava, predstavljanja očuvanja i restauracije spomenika, izravnog emitiranja radijskoga programa do glazbenoga kviza, radionica retuša i pozlate, izložbi odjeće i radionica kostimografije, mode i tekstilnog oblikovanja.

Podsjetimo se, Međunarodni rođendan umjetnosti obilježava se 17. siječnja uz sudjelovanje umjetnika diljem svijeta već šezdeset drugi put. Naime, 1963. godine francuski umjetnik Robert Filliou spomenuti je datum proglasio milijuntim rođendanom umjetnosti.

„Dobro došli na treći rođendan umjetnosti koji priređujemo na Muzičkoj akademiji. Umjetničko područje Sveučilišta u Zagrebu – Akademija dramske umjetno-

sti, Akademija likovnih umjetnosti, Arhitektonski fakultet, Studij dizajna Arhitektonskoga fakulteta i Tekstilno-tehnološki fakultet te studenti umjetničkih akademija iz Osijeka, Pule, Rijeke i Splita priredili su vam bogat program. Drago mi je vidjeti vas sve, uživajte i osjećajte se slobodnima pitati sve što vas zanima dok budete obilazili izložbene i izvedbene programe”, pozdravio je publiku na početku proslave Rođendana umjetnosti dekan Muzičke akademije **prof. art. Igor Lešnik**, kojem su se pridružili i drugi dekani navedenih institucija te prorektorica za umjetnost, kulturu i međusveučilišnu suradnju Sveučilišta u Zagrebu

prof. art. Jasenka Ostojić, inače redovita profesorica Muzičke akademije.

U izradbi idejnoga i izvedbenoga rješenja vizuala ovogodišnjega Rođendana umjetnosti sudjelovali su studenti i mentori Akademije likovnih umjetnosti u suradnji sa studentima i mentorima Studija dizajna Arhitektonskoga fakulteta.

Muzička akademija kao domaćin događanja predstavila se nastupima različitih komornih sastava i ansambala, s djelima od baroka do najnovijih skladbi studenata Odsjeka za kompoziciju. Proslavu rođendana otvorio je Udaraljkaški ansambl biNg baNg, u pratnji orgulja i

Radovi studenata TTF-a

glasovira, pod ravnanjem **nasl. izv. prof. art. Marka Mihajlovića**, koji je izveo *Concerto for Organ with percussion orchestra* Loua Harrisona. Posjetitelji su mogli poslušati i *Muzički kaleidoskop* bisere operne i operetne hrvatske i svjetske literature i nazočiti otvorenim probama Gudačkog orkestra i Ansambla limenih duhača Muzičke akademije. Uz to, posjetitelji su mogli vidjeti i čuti kako se uvježbavaju skladbe za nastupe, vježba pjevačka i govorna dikcija, kako se koristi elektronička oprema u suvremenim skladbama te kako nastaju izvedbe u kojima zajednički sudjeluju glumci, plesači i glazbenici. A svi željni igre i zabave svoje znanje o povezanosti glazbe i drugih područja umjetnosti mogli su provjeriti u *Glazbenom kvizu*.

„Ovo je naš prvi nastup na Rođendanu umjetnosti koji se priređuje na Muzičkoj akademiji. Iznimno smo počašćeni što smo dobili priliku sudjelovati i pokazati javnosti kako izgleda proba Gudačkog orkestra studenata prve godine Muzičke akademije. Bilo je jako lijepo, uživali smo izvođeci *Händelov Concerto grosso br. 1*, Bachov *Koncert za obou i violinu*, raspisan za dvije violine u D molu, te Brahmsove valcere”, otkrili su nam, ne skrivajući svoje oduševljenje, zagrebački studenti prve godine violine **Monika Beus** i **Jan Zajec Uzeirbegović**.

Akademija dramske umjetnosti predstavila je svoje odsjke. Studenti završne godine diplomskoga studija glume s otvorenom probom završnog ispita MA studija u klasi Ruždjak Podolski izveli su Ionescovu *Čelavu pjevačicu*. Studenti studija plesa izveli su *Interaktivni impro jam*, a oni s Odsjeka scenskoga dizajna publiku su zabavili uz igre *Pričanje priče slikom* i *Pantomima*. Odsjek dramaturgije predstavio se javnim čitanjem drame *Stan* studentice Adele Kulenović. Odsjeci produkcije, filmske i TV režije, montaže i snimanja predstavili su se projekcijama filmova te razgovorom sa studentima i nastavnicima. Veselo je bilo i u knjižnici na 2. katu, gdje se smjestio privremeni radijski studio KRADIO FM-a, koji je emitirao program uživo. U petosatnom programu ugostili su brojne studente i mentore, sudionike ovoga događaja te, između ostaloga, razgovarali o vrlo aktualnim temama – ratu i umjetnosti te produkciji dokumentarnih filmova.

„KRADIO FM je radio studenata Akademije dramske umjetnosti koji je osnovan s ciljem medijskog praćenja lokalne i regionalne kulturne scene. Nismo pretjerano ozbiljni, cilj nam je da se čuje naš glas, razgovaramo o svim temama koje

Prof. art Andelko Krpan, Monika Beus i Jan Zajec Uzeirbegović

Proba Gudačkog orkestra Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu

Radionica retuša

KRADIO studentski radio ADU

nas zanimaju, posebice o umjetničkim ostvarenjima i našem umjetničkom angažmanu. Već treću godinu sudjelujemo s programom uživo u obilježavanju Rodendana umjetnosti i zaista u tome uživamo”, objašnjava nam **David Uranjek**, student ADU-a i jedan od voditelja KRA-DIO FM-a.

Akademija likovnih umjetnosti posjetiteljima se predstavila nizom aktivnosti: projekcijom izbora najboljih animiranih i eksperimentalnih filmova, zvučnim performansom, konzervatorsko-restauratorskim radionicama retuša i pozlate te izložbom radova, skulptura i instalacija. Upravo su radionice bile najposjećenije jer su se mnogi htjeli okušati u tehnikama pozlate i retuširanja slike *Djevojka s bisernom naušnicom*.

Arhitektonski fakultet predstavio je rad Hrvoja Spudića *Slika i zvuk sobe*. **Studij dizajna Arhitektonskoga fakulteta** publici se predstavio interaktivnom videoinstalacijom koja propituje odnos publike, autora i tehnologije.

Tekstilno-tehnološki fakultet publici je predstavio svoja ostvarenja na četirima izložbama: *Crno* radovi nastali na kolegiju Kreiranje odjeće, *Priče iz davnine* Ivana Brlić-Mažuranić radovi nastali na 12. EDU Međunarodnim studentskim radionicama kostimografije, mode i tekstilnog oblikovanja, *Biomaterijali* i *Digi-*

talna fabrikacija radovi nadahnuti postignućima Fab Lab Barcelone te izložba fotografija zajedničkih projekata *U svijetu opere* *Kostimografske interpretacije*.

Umjetnička akademija Sveučilišta u Splitu predstavila je projekt *Istraživanje i dokumentiranje običaja Velikog tjedna u Svirčima na otoku Hvaru*, dijela UNESCO-ove zaštićene procesije *Za križen*. Također, posjetitelji su mogli vidjeti međunarodni projekt *Stecci*, posvećen očuvanju i restauraciji vapnenačkih kulturnih spomenika.

Akademija za umjetnost i kulturu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku predstavila se izvedbama *Sonata Mexicana*, *Elegija za solo brać* i *Introdukcija i percipitato*.

Muzička akademija Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli publici je izvela Sorkočevićevu *Sonatu za klavir četveroručno*, Smejnov *Capriccio br. 1* i Bellinijevu *Vaga luna che inargenti*.

I ove je godine zagrebački program bio izravno uključen u Europsku radiodifuzijsku uniju (EBU) putem Dramskoga i Glazbenoga programa Hrvatskoga radija i *videostreaminga*, pa su slušatelji mogli uživati u izvedbama studenata i njihovih profesora mentora. ///

Nastup studenata ADU

Radionica

Istanbulska večer

PČELARSKI PUTOPISI PROFESORICE VETERINARSKOG FAKULTETA
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Istanbulska avantura

S obzirom na to da se i tradicijsko tursko pčelarstvo susreće s nizom izazova, od promijenjenih klimatskih i pašnih prilika, slabije proizvodnje, pa i problemima sve zahtjevnijeg tržišta, svoje sam predavanje na 47. Apimondiji, međunarodnom pčelarskom kongresu, prilagodila takvoj situaciji.

PIŠE: **Prof. dr. sc. Ivana Tlak Gajger**, Sveučilište u Zagrebu Veterinarski fakultet

Iako je od posljednje znanstveno-stručne konferencije Apimondije održane u Istanbulu prošlo podosta mjeseci, sjećanja na iznimno pčelarsko iskustvo još uvijek su poprilično svježja. Naime, naravno da sam i ovog puta nastojala uz obveze na konferenciji posjetiti neki od lokalnih turskih pčelinjaka.

Organizacija nije bila lagana s obzirom na probleme u komunikaciji s pčelarima i potrebu da povedem prevoditelja za engleski jezik, no umiješala se sreća. Nekoliko godina ranije započela sam projektnu partnersku suradnju s japanskom istraživačkom organizacijom koja se bavi istraživanjima učinaka mikroorganizama u okolišu. S obzirom na to da u Turskoj imaju podružnicu rado su mi pomogli oko pronalaska pčelinjaka kao i pčelara koji je pokušao objasniti njihov

način pčelarenja. Naime, Turska je važna zemlja za svjetsko pčelarstvo jer na svojoj površini ima oko 8,9 milijuna pčelinjih zajednica koje godišnje proizvedu 118 000 tona meda.

Odgovori na pojedinačna pitanja o godišnjoj proizvodnji meda se značajno razlikuju od područja do područja (uglavnom se pčelari uči od starijih i prakse se prenose obiteljski s generacije na generaciju), kao i o primjenjivanim pčelarskim tehnologijama i praksama, no uobičajeni prinos današnjih uvjeta pčelarenja je oko 10 kg po pčelinjoj zajednici. Time Turska zauzima drugo mjesto po proizvodnji meda na globalnoj ljestvici. Registrirano je oko 95 000 pčelara, a njih oko 71 000 članovi su središnjeg Turskog pčelarskog saveza. Uz središnje nacionalno pčelarsko udruženje, postoje i pokrajinske i lokalne udruge pčelara.

Danas se u Turskoj može proizvesti gotovo 50 monoflornih vrsta meda, a prema pčelarevoj izjavi uobičajeno ih se na tržištu nalazi oko petnaestak glavnih. Seleće pčelarstvo se odvija sukladno stanju tzv. pčelarske karte koja je dostupna svim pčelarima i pruža najnovije podatke o velikoj bioraznolikosti medonosnih biljaka, početku i tijeku cvatnje i medenja, tako da mogu odlučiti kada će i gdje smjestiti proizvodne zajednice. Ovisno o geografskim, klimatskim i pašnim prilikama proizvode pojedine vrste meda. Osim pčelinjih proizvoda, od nedavno su u trendu i drugi inovativni proizvodi koji su često uključeni u razvojne i istraživačke projekte sa znanstvenom zajednicom. Također, sve više se otvaraju apiterapijski centri sa širokom paletom ponude proizvoda za konzumaciju, apiterapijsku primjenu, apiturizam, kao i praćenje stanja onečišćenja okoliša putem

Obilazak ApiExpo pčelarske izložbe

pčela i proizvoda pčelarstva. Može se reći da u Turskoj ne postoje api-turističke prakse, ali pojedina istraživanja o primjeni apiterapije provode se u okviru tradicionalne i komplementarne medicine na sveučilištima.

PODVRSTE EUROPSKE MEDONOSNE PČELE

S obzirom na to da se i tradicijsko tursko pčelarstvo susreće s nizom izazova, od promijenjenih klimatskih i pašnih prilika, slabije proizvodnje, pa i problemima sve zahtjevnijeg tržišta, svoje sam predavanje na 47. Apimondiji, međunarodnom pčelarskom kongresu, prilagodila takvoj situaciji. Naime, u okviru aktivnog sudjelovanja na skupu održala sam izlaganje o rezultatima istraživanja provedenih u posljednjih pet do šest godina na temu primjene EM[®] probiotika na terapijske, biokemijske i imunološke pokazatelje u pčela. Najzanimljiviji dio rezultata odnosio se na promijenjeni mikrobiološki sastav crijeva kod prihranjivanih pčela u odnosu na kontrolnu skupinu zajednica. Naime, na osnovi rezultata provedenih istraživanja zaključili smo da kontinuirana upotreba EM[®] za pčele poboljšava njihov crijevni mikrobiom i, posljedično, sveukupni imunitet održavanjem i povećanjem koncentracije bakterije *Snodgrassella alvi*. Ako je veća koncentracija ove korisne i uobičajene bakterije u mikrobiomu crijeva pčela podržana upravo dodavanjem hrane obogaćene EM[®]-om, možda je ovom pčelarskom praksom upravljanja pčelinjim zajednicama i pčelinjakom moguće smanjiti negativan učinak glifosata na pčele. To se iščitava iz ranije objavljivanih radova drugih autora koji tvrde da bakterija *S. alvi* smanjuje negativan učinak izlaganja pčelinjih zajednica okolišnim pesticidima, posebice široko upotrebljavanom herbicidu glifosatu.

Jedan od zanimljivijih izložbenih prostora u okviru Apimondije bila je izložba poštanskih markica pod nazivom Apistamp. Naravno da sam potražila hrvatske markice...

Inače, u Turskoj živi niz podvrsta zajednica europske medonosne pčele (*Apis mellifera anatoliaca*, *Apis mellifera carnica*, *Apis mellifera caucasica*, *Apis mellifera meda*, *Apis mellifera syriaca*). Također,

Obilazak izložbe poštanskih markica s motivima pčela i pčelarstva iz cijelog svijeta.

postoji i niz ekotipova Antolijske pčele prilagođenih uvjetima u pojedinim geografskim regijama zemlje (Mu la, Gökçeada, Yılca), a genotip dobiven kao rezultat selekcijskog uzgoja je poznati ekotip, pčela Efe Bee.

Edukacije u pčelarstvu, zasebno za uzgoj pčelinjih matica, pružaju se putem javnih obrazovnih centara povezanih s Ministarstvom nacionalnog obrazovanja. Osim toga, više pčelarskih udruga organizira mnoge treninge i pčelarske strukovne konferencije za zootehničare, veterinare, biologe i prehrambene inženjere ovisno o njihovim zahtjevima i potrebama.

Jedan od zanimljivijih izložbenih prostora u okviru Apimondije bila je izložba poštanskih markica pod nazivom Apistamp. Naravno da sam potražila hrvatske markice s pčelarskom tematikom i zadovoljna ih našla na njihovom mjestu. Osim starijih izdanja za istaknuti su hrvatske markice koje je izdala Hrvatska pošta 2019. godine s motivom pčele (radilica, matica, trut) u okviru serije Hrvatska fauna. Zanimno opsežan posao i trud uložen je u takvu vrstu promocije pčelarstva i bilo mi je drago da sam imala priliku upoznati osnivača i vlasnika ove vrijedne zbirke. Gospodin Mustafa Kosoglu pčelarstvom se bavi tridesetak godina, a ponajviše u svojstvu „učitelja pčelarstva” i voditelja niza projekata za razvoj i promociju pčelarstva te uključivanje žena u tu nezamjenjivu gospodarsku granu. Radi kao predavač pčelarskog programa Sveučilišta Adnan Menderes Čine, gdje je obučio mnoge pčelarske tehničare. Bio je savjetnik pri osnivanju Inovacijskog pčelarskog centra i Marmaris Honey House (jedne od prvo osnovanih kuća meda). U okviru projekta „Pčelari ruku pod ruku do aktivnog obrazovanja”, po prvi put u Turskoj, osnovao je „Trip Beekeeper Training Tool” osmišljen prvenstveno za pčelarke.

PČELINJE POŠTANSKE MARKICE

Edukacije o prirodi temeljene na ekologiji održao je višekratno u Pčelarskom muzeju, a na pitanje kako je počeo s pčelarskim poštanskim markama, rekao je da je tijekom postava izložbe u pčelarskom muzeju Čine ostavio muzeju materijale koje je sam prikupio iz mnogih različitih dijelova Turske. Jer, „Što mogu učiniti s markama?” postavio si je pitanje. Ideja o otvaranju vlastite izložbe pala mu je na pamet kao zgodna ideja i ponovno je počeo skupljati materijale. Planirao je napraviti pčelarsku izložbu s medenim loncima, medenim žlicama i raznim primitivnim košnicama

Turske, kao i originalnim fotografijama koje je snimio tijekom radnog vijeka. A glavni cilj mu je bio odvesti izložbu u različite dijelove Turske i inozemstva kao način promocije pčelarstva.

Nastavlja: „Danas pripremam knjigu o pčelinjim markicama, a izložba ima i digitalnu značajku putem koje je moguće dobiti informacije o mnogim poštanskim markama ili pčelarstvu preko kodova koje se nalaze na izloženim markama.” Na nekim markama skrivene su i aplikacije proširene stvarnosti. Da se želje ostvaruju vidljivo je iz službenog poziva koji je gospodin Kosoglu primio ovih dana od Europske komisije. Naime, pozvan je da svoju izložbu poštanskih marki o pčelar-

Aplikacija Apistamp

Rasprava s autorom izložbe o hrvatskim markicama

Pripreme za pregled "turskog pčelinjaka" smještenog na rubnim dijelovima Istanbula

Pregled lokalnih zajednica medonosne pčele

stvu postavi u Bruxellesu povodom Svjetskog dana pčela 2025. godine. Vjerujem da će biti uspješno!

Uz aktivnosti na kongresu i nakon obilaska ApiExpo pčelarske izložbe gdje sam srela i hrvatske izlagače, pčelare i druge dionike pčelarskog sektora, obišla sam i neke od važnih istanbulskih znamenitosti. Nakon obilaska čarobnoga grada koji se prostire na dva kontinenta i gdje se sreću Istok i Zapad stvarno je bogat povijesnim i kulturnim znamenitostima koje dostojanstveno prate prirodne ljepote Bospora i krajolika na rubnim dijelovima grada.

Turska je važna zemlja za svjetsko pčelarstvo jer na svojoj površini ima oko 8,9 milijuna pčelinjih zajednica koje godišnje proizvedu 118 000 tona meda.

Simbole Istanbula, primjerice Aju Sofiju, Plavu džamiju, podzemnu i nevjerojatno mističnu Baziliku Cisterna, te Galata kulu morala sam obići i te su mi šetnje ostale u lijepom sjećanju. Naravno, svoje umijeće pregovaranja oko cijena začina i nakita isprobala sam u najboljem mjestu za kupovinu – Velikom Bazaru gdje se uz kupovinu živo mogu osjetiti isprepleteni kultura, povijest i tradicionalno trgovačko nasljeđe. Naravno, takvi obilasci se završavaju odmorom u nekom od tradicionalnih turskih radnji uz baklavu i čaj.

Jedan od važnijih doživljaja svakako je bio odlazak i boravak na „turskom pčelinjaku” gdje su organizirano bile složene košnice naseljene s različitim podvrstama medonosne pčele koje se drže u Turskoj, kao i njihovih lokalnih hibrida. Pčelinjak je bio smješten na visoravni uz rub šume, a uokolo su se vidjeli i nasadi ružmarina

i lavande. Svaka od podvrsta pčela bila je predstavljena s po pet pčelinjih zajednica, te dvije skupine lokalnih hibrida tako da je na toj lokaciji bilo ukupno 35 pčelinjih zajednica. Uz svaku skupinu bila je postavljena edukativna ploča s osnovnim karakteristikama pčele i njenih ponašajnih i proizvodnih osobitosti. Neznačajno su se razlikovale prema morfologiji, no svakako je bila vidljiva razlika u stupnju obrambenih reakcija, odnosno agresivnosti. Prema osobnom dojmu neke, posebice Antolijske pčelinje zajednice, imaju jači nagon za skupljanje propolisa.

PROBLEMI LOKALNIH PČELARA

Naravno, morala sam zaviriti u skoro sve košnice i bilo je baš dobro pčelarsko iskustvo raditi s nizom novih podvrsta i njihovih lokalnih hibrida pčela. Obradovala sam se jer smo usput naišli na još

nekoliko lokalnih pčelinjaka koji su reprezentativno predstavljali način smještavanja pčelinjaka u tom Istanbulskom području.

Tijekom obilaska pčelinjaka u ruralnom, rubnom dijelu Istanbula, pčelar mi je na tečnom turskom objasnio glavne probleme njihovog pčelarstva. Pri tome je naglasio da je jedno od najvažnijih pitanja danas zapravo problem sa zapisima o stanju pčelinjih zajednica, pojavnosti bolesti, provedbi api-tehničkih mjera i primjeni lijekova na pčelinjaku. Mnogi pčelari imaju poteškoća s vođenjem evidencija. Ova je situacija posebno česta kod proizvođača s velikim brojem pčelinjih zajednica, a zapravo nema zakonske obveze ili bolje rečeno kontroliranja primarne proizvođačke prakse. Prema riječima prevoditelja u slučaju masovnijeg ugibanja pčelinjih zajednica, proizvođači obavještavaju Ministarstvo poljoprivrede ili kao posrednika pokrajinsku udrugu pčelara. Kliničke preglede sumnjivih pčelinjaka provodi odbor koji se sastoji od stručnjaka sa Sveučilišta i dijagnostičkih Instituta (veterinar-zootehničar-biolog), a ovisno o stanju zajednica po potrebi se uzimaju i prijavljuju sumnjivi uzorci materijala s pčelinjaka.

Nova dva sata vožnje autom u povratku prema centru Istanbula dali su mi vremena za razmišljanja o sličnostima, ali i nizu razlika u tradiciji, načinima pčelarenja i provedbi biosigurnosnim mjera na pčelinjacima diljem svijeta.

Zajedno čuvajmo pčele!

Lokalni pčelinjak u Istanbulu

